

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः
श्री गुरुभ्यो नमः
हरिः ओं

कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता क्रम पाठः

द्वितीय काण्डे – षष्ठः प्रश्नः

Table of Contents

2 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता क्रम पाठः.....	3
2.6 द्वितीय काण्डे षष्ठः प्रश्नः – अवशिष्टकर्माभिधानं.....	3

=====

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः

श्री गुरुभ्यो नमः, हरिः ओं

2 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता क्रम पाठः

2.6 द्वितीय काण्डे षष्ठः प्रश्नः – अवशिष्टकर्माभिधानं

T.S.2.6.1.1 - Kramam

स॒मि॒धो॑ य॒जति॑ । स॒मि॒ध इति॑ स॒म् – इ॒धः॑ । य॒जति॑ व॒स॒न्त॒म् ।
व॒स॒न्त॒मे॒व । ए॒व॒र्तू॒नाम् । ऋ॒तू॒ना॒म॒व । अ॒व रु॒न्धे । रु॒न्धे त॒नू॒न॒पा॒त॒म् ।
त॒नू॒न॒पा॒तं यँ॑जति॑ । त॒नू॒न॒पा॒त॒मि॒ति॑ त॒नू – न॒पा॒त॒म् । य॒जति॑ ग्री॒ष्म॒म् ।
ग्री॒ष्म॒मे॒व । ए॒वा॒व । अ॒व रु॒न्धे । रु॒न्ध इ॒डः॑ । इ॒डो॑ य॒जति॑ ।
य॒जति॑ व॒र्षाः॑ । व॒र्षा ए॒व । ए॒वा॒व । अ॒व रु॒न्धे । रु॒न्धे ब॒र्हिः॑ ।
ब॒र्हिर् य॒जति॑ । य॒जति॑ श॒र॒द॒म् । श॒र॒द॒मे॒व । ए॒वा॒व । अ॒व रु॒न्धे ।
रु॒न्धे स्वा॒हा॒का॒र॒म् । स्वा॒हा॒का॒रं यँ॑जति॑ । स्वा॒हा॒का॒र॒मि॒ति॑
स्वा॒हा – का॒र॒म् । य॒जति॑ हे॒म॒न्त॒म् । हे॒म॒न्त॒मे॒व । ए॒वा॒व ।
अ॒व रु॒न्धे । रु॒न्धे त॒स्मा॒त् । त॒स्मा॒त् स्वा॒हा॒कृ॒ताः । स्वा॒हा॒कृ॒ता
हे॒म॒न् । स्वा॒हा॒कृ॒ता इति॑ स्वा॒हा – कृ॒ताः । हे॒म॒न् प॒श॒वः॑ ।
प॒श॒वो॒ऽव । अ॒व सी॒द॒न्ति॑ । सी॒द॒न्ति॑ स॒मि॒धः॑ । स॒मि॒धो॑ य॒जति॑ ।

स॒मि॒ध इति॑ सं-इ॒धः । य॒ज॒त्यु॒ष॒सः । उ॒ष॒स ए॒व । ए॒व दे॒वता॑नाम् ।
 दे॒वता॑नाम॒व । अ॒व रु॒न्धे । रु॒न्धे त॒नू॒नपा॑तम् । त॒नू॒नपा॑तं य॒ज॒ति ।
 त॒नू॒नपा॑तमि॒ति त॒नू - न॒पा॑तम् । य॒ज॒ति य॒ज्ञम् । य॒ज्ञमे॒व । ए॒वा॒व ।
 अ॒व रु॒न्धे । रु॒न्ध इ॒डः । १ (50/56)

T.S.2.6.1.2 - Kramam

इ॒डो य॒ज॒ति । य॒ज॒ति प॒शून् । प॒शू॒ने॒व । ए॒वा॒व । अ॒व रु॒न्धे ।
 रु॒न्धे ब॒र्हिः । ब॒र्हिर् य॒ज॒ति । य॒ज॒ति प्र॒जाम् । प्र॒जामे॒व ।
 प्र॒जामि॒ति प्र - जा॑म् । ए॒वा॒व । अ॒व रु॒न्धे । रु॒न्धे स॒मा॒न॒य॒ते ।
 स॒मा॒न॒य॒त उप॑भृतः । स॒मा॒न॒य॒त इति॑ सं-आ॒न॒य॒ते । उप॑भृतस्ते॒जः ।
 उप॑भृत इत्यु॒प - भृ॑तः । ते॒जो वै । वा आ॒ज्य॑म् । आ॒ज्य॑म् प्र॒जाः ।
 प्र॒जा ब॒र्हिः । प्र॒जा इति॑ प्र - जाः । ब॒र्हिः प्र॒जासु॑ । प्र॒जास्वे॒व ।
 प्र॒जास्वि॒ति प्र - जा॑सु । ए॒व ते॒जः । ते॒जो द॑धाति । द॒धाति
 स्वा॒हाका॑रम् । स्वा॒हाका॑रं य॒ज॒ति । स्वा॒हाका॑रमि॒ति स्वा॒हा-का॑रम् ।
 य॒ज॒ति वा॒चम् । वा॒चमे॒व । ए॒वा॒व । अ॒व रु॒न्धे । रु॒न्धे द॒श ।
 द॒श स॒म् । सं प॑द्यन्ते । प॒द्य॒न्ते द॒शाक्ष॑रा । द॒शाक्ष॑रा वि॒राट् ।
 द॒शाक्ष॑रेति॒ द॒श - अ॒क्ष॒रा । वि॒राड॑न्नम् । वि॒राडि॑ति वि - राट् ।

द्वितीय काण्डे – षष्ठः प्रश्नः – (TS 2.6)

अ॒न्नं वि॒राट् । वि॒राड् वि॒राजा॑ । वि॒राडि॑ति वि – राट् । वि॒राजै॑व ।
वि॒राजे॑ति वि – राजा॑ । ए॒वान्ना॑द्यम् । अ॒न्नाद्य॑मव ।
अ॒न्नाद्य॑मित्य॒न्न – अ॒द्यम् । अव॑ रु॒न्धे । रु॒न्धे स॒मिधः॑ । स॒मिधो॑
यज॑ति । स॒मिध इति॑ सं – इ॒धः । यज॑त्यस्मिन् । अ॒स्मिन्ने॒व ।
ए॒व लो॒के । लो॒के प्र॑ति । प्र॑ति तिष्ठ॑ति । तिष्ठ॑ति त॒नून॑पातम् ।
त॒नून॑पातं य॑जति । त॒नून॑पा॒तमि॑ति त॒नू – न॑पातम् ।

यज॑ति य॒ज्ञे । 2 (50/63)

T.S.2.6.1.3 - Kramam

य॒ज्ञ ए॒व । ए॒वान्तरि॑क्षे । अ॒न्तरि॑क्षे प्र॑ति । प्र॑ति तिष्ठ॑ति । तिष्ठ॑तीडः ।
इ॒डो यज॑ति । य॒जति॑ प॒शुषु॑ । प॒शुष्वे॒व । ए॒व प्र॑ति । प्र॑ति तिष्ठ॑ति ।
तिष्ठ॑ति ब॒र्हिः । ब॒र्हिर् यज॑ति । य॒जति॑ ये । य ए॒व । ए॒व दे॒वया॑नाः ।
दे॒वया॑नाः प॒न्थानः॑ । दे॒वया॑ना इति॑ दे॒व – या॑नाः । प॒न्थान॑स्तेषु ।
तेष्वे॒व । ए॒व प्र॑ति । प्र॑ति तिष्ठ॑ति । तिष्ठ॑ति स्वा॒हाका॑रम् ।
स्वा॒हाका॑रं य॑जति । स्वा॒हाका॑रमि॑ति स्वा॒हा – का॑रम् ।
य॒जति॑ सु॒वर्गे॑ । सु॒वर्ग ए॒व । सु॒वर्ग इति॑ सु॒वः – गे॑ । ए॒व लो॒के ।
लो॒के प्र॑ति । प्र॑ति तिष्ठ॑ति । तिष्ठ॑त्येता॒वन्तः॑ । ए॒ताव॑न्तो वै ।

वै दे॒वलो॒काः । दे॒वलो॒कास्तेषु॑ । दे॒वलो॒का इति॑ दे॒व - लो॒काः ।
 ते॒ष्वे॒व । ए॒व यथा॑पूर्वम् । यथा॑पूर्वम् प्रति॑ । यथा॑पूर्वमिति॑
 यथा - पूर्वम् । प्रति॑ तिष्ठति॑ । तिष्ठति॑ दे॒वासुराः । दे॒वासुरा ए॒षु ।
 दे॒वासुरा इति॑ दे॒व - अ॒सुराः । ए॒षु लो॒केषु॑ । लो॒केष्वस्पर्ध॑न्त ।
 अ॒स्पर्ध॑न्त ते । ते दे॒वाः । दे॒वाः प्र॒याजैः । प्र॒याजैरे॒भ्यः । प्र॒याजैरिति॑
 प्र - या॒जैः । ए॒भ्यो लो॒केभ्यः॑ । लो॒केभ्यो ऽसुरा॑न् । अ॒सुरा॑न् प्र ।
 प्रा॒णुद॑न्त । अ॒नुद॑न्त तत् । तत् प्र॒याजा॑नाम् । प्र॒याजा॑नाम्
 प्र॒याज॑त्वम् । प्र॒याजा॑नामिति॑ प्र - या॒जाना॑म् । 3 (50/58)

T.S.2.6.1.4 - Kramam

प्र॒याज॑त्वं य॒स्य । प्र॒याज॑त्वमिति॑ प्र॒याज - त्वम् । य॒स्यै॒वम् ।
 ए॒वं वि॒दुषः॑ । वि॒दुषः॑ प्र॒याजाः॑ । प्र॒याजा इ॒ज्यन्ते॑ । प्र॒याजा इति॑
 प्र - या॒जाः । इ॒ज्यन्ते॑ प्र । प्रै॒भ्यः । ए॒भ्यो लो॒केभ्यः॑ । लो॒केभ्यो
 भ्रातृ॑व्यान् । भ्रातृ॑व्यान् नुद॑ते । नुद॑ते ऽभि॒क्राम॑म् । अ॒भि॒क्राम॑म् जुहोति॑ ।
 अ॒भि॒क्राम॑मित्य॒भि - क्राम॑म् । जुहोत्य॒भिजि॑त्यै । अ॒भिजि॑त्यै यः ।
 अ॒भिजि॑त्या इत्य॒भि - जि॑त्यै । यो वै । वै प्र॒याजा॑नाम् ।
 प्र॒याजा॑नाम् मिथु॑नम् । प्र॒याजा॑नामिति॑ प्र-या॒जाना॑म् । मिथु॑नं वै॒द ।

द्वितीय काण्डे – षष्ठः प्रश्नः – (TS 2.6)

वे॒द प्र॑ । प्र॒ प्र॒जया॑ । प्र॒जया॑ प॒शुभिः॑ । प्र॒जये॑ति प्र – जया॑ ।
प॒शुभिर् मि॒थुनैः॑ । प॒शुभिरि॑ति प॒शु – भिः॑ । मि॒थुनैर् जा॑यते ।
जा॒यते॑ स॒मिधः॑ । स॒मिधो॑ ब॒ह्वीः । स॒मिध इति॑ सं – इ॒धः ।
ब॒ह्वीरि॑व । इ॒व य॑जति । य॒जति॑ त॒नून॑पातम् । त॒नून॑पातमे॒कम् ।
त॒नून॑पातमि॒ति त॒नू – न॑पातम् । ए॒कमि॑व । इ॒व मि॒थुन॑म् ।
मि॒थुन॑म् तत् । तदि॒डः । इ॒डो ब॒ह्वीः । ब॒ह्वीरि॑व । इ॒व य॑जति ।
य॒जति॑ ब॒र्हिः । ब॒र्हिरे॑कम् । ए॒कमि॑व । इ॒व मि॒थुन॑म् ।
मि॒थुन॑म् तत् । तदे॒तत् । ए॒तद्वै । वै प्र॑या॒जाना॑म् । प्र॒या॒जाना॑म्
मि॒थुन॑म् । प्र॒या॒जाना॑मि॒ति प्र – या॑जाना॑म् । मि॒थुनं॑ यैः । य ए॒वम् ।
ए॒वं वै॑ वे॒द । वे॒द प्र॑ । प्र॒ प्र॒जया॑ । 4 (50/60)

T.S.2.6.1.5 - Kramam

प्र॒जया॑ प॒शुभिः॑ । प्र॒जये॑ति प्र – जया॑ । प॒शुभिर् मि॒थुनैः॑ ।
प॒शुभिरि॑ति प॒शु – भिः॑ । मि॒थुनैर् जा॑यते । जा॒यते॑ दे॒वाना॑म् ।
दे॒वानां॑ वै । वा अ॒निष्टाः॑ । अ॒निष्टा॑ दे॒वताः॑ । दे॒वता॑ आ॒सन् ।
आ॒सन्ना॑थ । अ॒थासु॑राः । अ॒सुरा॑ य॒ज्ञम् । य॒ज्ञम॑जिघा॒सन् ।
अ॒जिघा॑सन् ते । ते दे॒वाः । दे॒वा गा॑य॒त्रीम् । गा॒य॒त्रीं वि॑ । व्यौ॒हन् ।

तैत्तिरीय संहिता क्रम पाठे (TS 2.6)

औ॒हन् पञ्च॑ । पञ्चाक्ष॑राणि । अक्ष॑राणि प्राची॑नानि । प्राची॑नानि
त्री॒णि । त्री॒णि प्र॒तीची॑नानि । प्र॒तीची॑नानि ततः॑ । ततो॑ वर्म॑ ।
वर्म॑ य॒ज्ञाय॑ । य॒ज्ञाया॑भवत् । अ॒भवद् वर्म॑ । वर्म॑ यज॑मानाय ।
यज॑मानाय यत् । यत् प्र॒याजा॑नूया॒जाः । प्र॒याजा॑नूया॒जा इज्य॑न्ते ॥
प्र॒याजा॑नूया॒जा इति॑ प्र॒याज॑ - अ॒नूया॒जाः । इज्य॑न्ते वर्म॑ । वर्मे॑व ।
ए॒व तत् । तद् य॒ज्ञाय॑ । य॒ज्ञाय॑ क्रिय॑ते । क्रिय॑ते वर्म॑ । वर्म॑
यज॑मानाय । यज॑मानाय भ्रातृ॑व्याभिभू॒त्यै । भ्रातृ॑व्याभिभू॒त्यै तस्मा॑त् ॥
भ्रातृ॑व्याभिभू॒त्या इति॑ भ्रातृ॑व्य - अ॒भिभू॒त्यै । तस्मा॑द् वरू॒थम् ।
वरू॒थम् पु॒रस्ता॑त् । पु॒रस्ता॑द् वर्॒षीयः॑ । वर्॒षीयः॑ प॒श्चात् ।
प॒श्चाद् ध॒सीयः॑ । ह॒सीयो॑ दे॒वाः । दे॒वा वै । वै पु॒रा । पु॒रा रक्षो॑भ्यः ॥
रक्षो॑भ्य इति॑ । रक्षो॑भ्य इति॑ रक्षः॑ - भ्यः॑ । 5 (50/55)

T.S.2.6.1.6 - Kramam

इति॑ स्वा॒हाका॑रेण । स्वा॒हाका॑रेण प्र॒याजे॑षु । स्वा॒हाका॑रेणेति॑
स्वा॒हा - का॑रेण । प्र॒याजे॑षु य॒ज्ञम् । प्र॒याजे॑ष्विति॑ प्र - या॒जे॑षु ।

द्वितीय काण्डे – षष्ठः प्रश्नः – (TS 2.6)

य॒ज्ञ॒ꣳ स॒ꣳस्था॒प्यम् । स॒ꣳस्था॒प्यम॒पश्य॑न् । स॒ꣳस्था॒प्यमि॒ति
सं – स्था॒प्यम् । अ॒पश्य॑न् तम् । तꣳ स्वा॒हाका॒रेण॑ । स्वा॒हाका॒रेण॑
प्र॒याजे॑षु । स्वा॒हाका॒रेणे॒ति स्वा॒हा – का॒रेण॑ । प्र॒याजे॑षु सम् ।
प्र॒याजे॑ष्वि॒ति प्र – या॒जेषु॑ । स॒मस्था॑पयन् । अ॒स्थाप॑यन् वि ।
वि वै । वा ए॒तत् । ए॒तद् य॒ज्ञम् । य॒ज्ञम् छि॑न्दन्ति । छि॒न्दन्ति॑ यत् ।
यथ् स्वा॒हाका॒रेण॑ । स्वा॒हाका॒रेण॑ प्र॒याजे॑षु । स्वा॒हाका॒रेणे॒ति
स्वा॒हा – का॒रेण॑ । प्र॒याजे॑षु सꣳस्था॒पय॑न्ति । प्र॒याजे॑ष्वि॒ति
प्र – या॒जेषु॑ । सꣳस्था॒पय॑न्ति प्र॒याजा॑न् । सꣳस्था॒पय॑न्ती॒ति
सं – स्था॒पय॑न्ति । प्र॒याजा॑निष्ट्वा । प्र॒याजा॑नि॒ति प्र – या॒जान् ।
इष्ट्वा ह॒वीꣳषि॑ । ह॒वीꣳष्य॑भि । अ॒भि घा॑रयति । घा॒रय॑ति य॒ज्ञस्य॑ ।
य॒ज्ञस्य॑ स॒न्तत्यै॑ । स॒न्तत्या॑ अथो॑ । स॒न्तत्या॑ इति॑ सं – त॒त्यै ।
अथो॑ ह॒विः । अथो॑ इत्यथो॑ । ह॒विरे॒व । ए॒वाकः॑ । अ॒करथो॑ ।
अथो॑ यथा॒पूर्वम् । अथो॑ इत्यथो॑ । यथा॒पूर्वमु॑प । यथा॒पूर्वमि॑ति
यथा – पू॒र्वम् । उपै॑ति । ए॒ति पि॒ता । पि॒ता वै । वै प्र॒याजाः॑ ।
प्र॒याजाः॑ प्र॒जा । प्र॒याजा॑ इति॑ प्र – या॒जाः । प्र॒जाऽनू॑या॒जाः ।

प्र॒जेति॑ प्र - जा । अ॒नू॒या॒जा यत् । अ॒नू॒या॒जा इत्य॑नु - या॒जाः ।
यत् प्र॒या॒जान् । प्र॒या॒जानि॑ष्ट्वा । प्र॒या॒जानि॑ति प्र - या॒जान् ।
इ॒ष्ट्वा ह॒वी॒षि॑ । ह॒वी॒ष्य॑भि॒घार॑यति । अ॒भि॒घार॑यति पि॒ता ।
अ॒भि॒घार॑यतीत्य॑भि - घा॒रय॑ति । पि॒तैव॑ । ए॒व तत् । तत् पु॒त्रेण॑ ।
पु॒त्रेण॑ सा॒धार॑णम् ( ) । सा॒धार॑णम् कुरु॑ते । 6 (50/68)

T.S.2.6.1.7 - Kramam

कुरु॑ते तस्मा॑त् । तस्मा॑दाहुः । आ॒हुर् यः । यश्च॑ । चै॒वम् । ए॒वं वे॑द ।
वे॒द यः । यश्च॑ । च न । न क॑था । क॒था पु॒त्रस्य॑ । पु॒त्रस्य॑ के॒वलम् ।
के॒वलम् क॑था । क॒था सा॒धार॑णम् । सा॒धार॑णम् पि॒तुः । पि॒तुरि॑ति ।
इत्य॑स्क॒न्नम् । अ॒स्क॒न्नमे॒व । ए॒व तत् । तद् यत् । यत् प्र॒या॒जेषु॑ ।
प्र॒या॒जेष्वि॑ष्टेषु । प्र॒या॒जेष्वि॑ति प्र - या॒जेषु॑ । इ॒ष्टेषु॑ स्क्॒न्दति॑ ।
स्क्॒न्दति॑ गा॒य॒त्री । गा॒य॒त्र्ये॒व । ए॒व ते॒न । ते॒न गर्भ॑म् । गर्भ॑म् ध॒त्ते ।
ध॒त्ते सा॑ । सा प्र॒जाम् । प्र॒जाम् प॒शून् । प्र॒जामि॑ति प्र - जा॒म् ।
प॒शून् य॑ज॒मा॒नाय॑ । य॑ज॒मा॒नाय॑ प्र । प्र ज॑नयति ।

जनयतीति जनयति । 7 (35/37)

(यजति यज्ञमेवाव रुन्धे – तनूनपातं यजति – प्रयाजानां – मेवं
वैद प्र – रक्षोभ्यः – साधारणं – पञ्चत्रिंशच्च) (A1)

T.S.2.6.2.1 - Kramam

चक्षुषी वै । चक्षुषी इति चक्षुषी । वा एते । एते यज्ञस्य ।
एते इत्येते । यज्ञस्य यत् । यदाज्यभागौ । आज्यभागौ यत् ।
आज्यभागावित्याज्य – भागौ । यदाज्यभागौ । आज्यभागौ यजति ।
आज्यभागावित्याज्य – भागौ । यजति चक्षुषी । चक्षुषी एव ।
चक्षुषी इति चक्षुषी । एव तत् । तद् यज्ञस्य । यज्ञस्य प्रति ।
प्रति दधाति । दधाति पूर्वाब्दे । पूर्वाब्दे जुहोति । पूर्वाब्द इति
पूर्व – अब्दे । जुहोति तस्मात् । तस्मात् पूर्वाब्दे । पूर्वाब्दे चक्षुषी ।
पूर्वाब्द इति पूर्व – अब्दे । चक्षुषी प्रबाहुक् । चक्षुषी इति चक्षुषी ।
प्रबाहुग् जुहोति । प्रबाहुगिति प्र – बाहुक् । जुहोति तस्मात् ।
तस्मात् प्रबाहुक् । प्रबाहुक् चक्षुषी । प्रबाहुगिति प्र – बाहुक् ।
चक्षुषी देवलोकम् । चक्षुषी इति चक्षुषी । देवलोकं वै ।
देवलोकमिति देव – लोकम् । वा अग्निना । अग्निना यजमानः ।

यज॑मानोऽनु॑ । अनु॑ पश्यति । पश्यति॑ पितृ॑लोकम् ।
 पितृ॑लोकꣳ सोमे॑न । पितृ॑लोकमिति॑ पितृ॑-लोकम् । सोमे॑नोत्तरा॑र्द्धे ।
 उत्तरा॑र्द्धेऽग्नये॑ । उत्तरा॑र्द्ध इत्युत्तर॑ - अ॒र्द्धे । अ॒ग्नये॑ जुहोति । जुहोति॑
 दक्षिणा॑र्द्धे । दक्षिणा॑र्द्धे सोमाय॑ । दक्षिणा॑र्द्ध इति॑ दक्षिण॑ - अ॒र्द्धे ।
 सोमायै॑वम् । ए॒वमि॒व । इ॒व हि । ही॒मौ । इ॒मौ लो॒कौ । लो॒काव॒नयोः॑ ।
 अ॒नयो॑र् लो॒कयोः॑ । लो॒कयो॑रनु॒ख्यात्यै॑ । अनु॒ख्यात्यै॑ राजा॑नौ ।
 अनु॒ख्यात्या॑ इत्यनु॑ - ख्यात्यै॑ । राजा॑नौ वै । वा ए॒तौ ।

ए॒तौ दे॒वता॑नाम् । दे॒वता॑नां यँत् । 8 (50/66)

T.S.2.6.2.2 - Kramam

यद॒ग्नीषो॑मौ । अ॒ग्नीषो॑माव॒न्तरा॑ । अ॒ग्नीषो॑मा॒वित्य॒ग्नी - सोमौ॑ ।
 अ॒न्तरा॑ दे॒वताः॑ । दे॒वता॑ इज्येते । इज्येते॑ दे॒वता॑नाम् ।
 इज्येते॑ इति॒ज्येते॑ । दे॒वता॑नां वि॒धृत्यै॑ । वि॒धृत्यै॑ तस्मा॑त् । वि॒धृत्या॑
 इति॑ वि - धृत्यै॑ । तस्मा॑द् राजा॑ । राजा॑ म॒नुष्याः॑ । म॒नुष्या॑ वि॒धृताः॑ ।
 वि॒धृता॑ ब्रह्म॒वादि॑नः । वि॒धृता॑ इति॑ वि-धृ॒ताः । ब्रह्म॒वादि॑नो वदन्ति ।
 ब्रह्म॒वादि॑न इति॑ ब्रह्म॑ - वा॒दिनः॑ । वदन्ति॑ किम् । किम् तत् ।
 तद् य॒ज्ञे । य॒ज्ञे यज॑मानः । यज॑मानः कुरुते । कुरु॑ते येन॑ ।

द्वितीय काण्डे – षष्ठः प्रश्नः – (TS 2.6)

येनान्यतोदतः । अन्यतोदतश्च । अन्यतोदत इत्यन्यतः – दतः ।
च पशून् । पशून् दाधार । दाधारोभयतोदतः । उभयतोदतश्च ।
उभयतोदत इत्युभयतः – दतः । चेति । इत्यृचम् । ऋचमनूच्य ।
अनूच्याज्यभागस्य । अनूचेत्यनु-उच्य । आज्यभागस्य जुषाणेन ।
आज्यभागस्येत्याज्य – भागस्य । जुषाणेन यजति । यजति तेन ।
तेनान्यतोदतः । अन्यतोदतो दाधार । अन्यतोदत इत्यन्यतः – दतः ।
दाधारर्चम् । ऋचमनूच्य । अनूच्य हविषः । अनूच्येत्यनु – उच्य ।
हविष ऋचा । ऋचा यजति । यजति तेन । तेनोभयतोदतः ।
उभयतोदतो दाधार । उभयतोदत इत्युभयतः – दतः । दाधार
मूर्द्धन्वती । मूर्द्धन्वती पुरोनुवाक्या । मूर्द्धन्वतीति मूर्द्धन् – वती ।
पुरोनुवाक्या भवति । पुरोनुवाक्येति पुरः – अनुवाक्या ।
भवति मूर्द्धानम् । मूर्द्धानमेव । एवैनम् । एनꣳ समानानाम् ।
समानानाम् करोति । करोति नियुत्वत्या । 9 (50/64)

T.S.2.6.2.3 - Kramam

नियुत्वत्या यजति । नियुत्वत्येति नि – युत्वत्या । यजति भ्रातृव्यस्य ।
भ्रातृव्यस्यैव । एव पशून् । पशून् नि । नि युवते । युवते केशिनम् ।

के॒शिन॑ ह । ह दा॒र्भ्यम् । दा॒र्भ्यम् के॒शी । के॒शी सा॒त्यका॒मिः ।
 सा॒त्यका॒मिरु॒वाच॑ । सा॒त्यका॒मिरि॒ति सा॒त्य - का॒मिः ।
 उ॒वाच॑ स॒प्तप॑दाम् । स॒प्तप॑दाम् ते । स॒प्तप॑दामि॒ति स॒प्त - प॑दाम् ।
 ते श॒क्वरी॑म् । श॒क्वरी॑ श्वः । श्वो य॒ज्ञे । य॒ज्ञे प्र॒योक्ता॒स॑ ।
 प्र॒योक्ता॒से यस्यै॑ । प्र॒योक्ता॒स इति॑ प्र - यो॒क्ता॒स॑ । यस्यै॑ वी॒र्ये॑ण ।
 वी॒र्ये॑ण प्र । प्र जा॒तान् । जा॒तान् भ्रातृ॑व्यान् । भ्रातृ॑व्यान् नु॒दते॑ । नु॒दते॑
 प्र॒ति । प्र॒ति ज॒निष्य॑माणान् । ज॒निष्य॑माणान् यस्यै॑ । यस्यै॑ वी॒र्ये॑ण ।
 वी॒र्ये॑णो॒भयोः॑ । उ॒भयो॑र् लो॒कयोः॑ । लो॒कयो॑र् ज्योतिः ।
 ज्योति॑र् ध॒त्ते । ध॒त्ते यस्यै॑ । यस्यै॑ वी॒र्ये॑ण । वी॒र्ये॑ण पू॒र्वार्द्धे॑न ।
 पू॒र्वार्द्धे॑ना॒नङ्वा॑न् । पू॒र्वार्द्धे॑नेति॑ पू॒र्व - अ॒र्द्धे॑न । अ॒नङ्वा॑न् भु॒नक्ति॑ ।
 भु॒नक्ति॑ ज॒घना॑र्द्धे॒न । ज॒घना॑र्द्धे॒न धे॒नुः ।
 ज॒घना॑र्द्धे॒नेति॑ ज॒घन॑ - अ॒र्द्धे॑न । धे॒नुरि॑ति । इति॑ पु॒रस्ता॑ल्लक्ष्मा ।
 पु॒रस्ता॑ल्लक्ष्मा पु॒रोनु॑वा॒क्या । पु॒रस्ता॑ल्लक्ष्मेति॑ पु॒रस्ता॑त् - लक्ष्मा ।
 पु॒रोनु॑वा॒क्या भ॒वति॑ । पु॒रोनु॑वा॒क्येति॑ पु॒रः - अ॒नुवा॑क्या ।
 भ॒वति॑ जा॒तान् । जा॒ताने॒व । ए॒व भ्रातृ॑व्यान् । भ्रातृ॑व्यान् प्र ।

प्र॒ णु॒द॒ते । नु॒द॒त॒ उप॒रि॒ष्टा॒ल्लक्ष्मा॑ । उप॒रि॒ष्टा॒ल्लक्ष्मा॑ या॒ज्या॑ ॥

उप॒रि॒ष्टा॒ल्लक्ष्मे॒त्युप॒रि॒ष्टात् – लक्ष्मा॑ । 10 (50/59)

T.S.2.6.2.4 - Kramam

या॒ज्या॑ ज॒नि॒ष्य॒मा॒णान् । ज॒नि॒ष्य॒मा॒णाने॒व । ए॒व प्र॒ति । प्र॒ति नु॒द॒ते ।

नु॒द॒ते पु॒रस्ता॒ल्लक्ष्मा॑ ॥ पु॒रस्ता॒ल्लक्ष्मा॑ पु॒रोनु॒वाक्या॑ ॥

पु॒रस्ता॒ल्लक्ष्मे॒ति पु॒रस्ता॒त् – लक्ष्मा॑ ॥ पु॒रानु॒वाक्या॑ भ॒वति॑ ।

पु॒रोनु॒वाक्ये॒ति पु॒रः – अनु॒वाक्या॑ ॥ भ॒वत्य॒स्मिन् । अ॒स्मिन्ने॒व ।

ए॒व लो॒के । लो॒के ज्यो॒तिः । ज्यो॒तिर् ध॒त्ते । ध॒त्त उप॒रि॒ष्टा॒ल्लक्ष्मा॑ ।

उप॒रि॒ष्टा॒ल्लक्ष्मा॑ या॒ज्या॑ ॥ उप॒रि॒ष्टा॒ल्लक्ष्मे॒त्युप॒रि॒ष्टात् – लक्ष्मा॑ ।

या॒ज्या॑ऽमु॒ष्मिन् । अ॒मुष्मि॒न्ने॒व । ए॒व लो॒के । लो॒के ज्यो॒तिः ।

ज्यो॒तिर् ध॒त्ते । ध॒त्ते ज्यो॒तिष्म॒न्तौ । ज्यो॒तिष्म॒न्ता॒वस्मै॑ । अ॒स्मा इ॒मौ ।

इ॒मौ लो॒कौ । लो॒कौ भ॒वतः॑ । भ॒वतो॑ यः । य ए॒वम् । ए॒वं वे॒द ।

वे॒द पु॒रस्ता॒ल्लक्ष्मा॑ ॥ पु॒रस्ता॒ल्लक्ष्मा॑ पु॒रोनु॒वाक्या॑ ॥ पु॒रस्ता॒ल्लक्ष्मे॒ति

पु॒रस्ता॒त् – लक्ष्मा॑ ॥ पु॒रोनु॒वाक्या॑ भ॒वति॑ । पु॒रोनु॒वाक्ये॒ति

पु॒रः – अनु॒वाक्या॑ ॥ भ॒वति॑ तस्मा॒त् । तस्मा॒त् पूर्वा॒र्द्धेन॑ ।

पूर्वा॒र्द्धेनान॒ड्वान् । पूर्वा॒र्द्धेने॒ति पूर्वं – अ॒र्द्धेन॑ । अन॒ड्वान् भु॒नक्ति॑ ।

भुनक्त्युपरि॑ष्टाल्लक्ष्मा॑ । उपरि॑ष्टाल्लक्ष्मा॑ याज्या॑ ॥
 उपरि॑ष्टाल्लक्ष्मेत्युपरि॑ष्टात् - लक्ष्मा॑ । याज्या॑ तस्मात् ॥ तस्माज्
 जघना॑र्द्धेन । जघना॑र्द्धेन धेनुः॑ । जघना॑र्द्धेनेति॑ जघन - अर्द्धेन॑ ।
 धेनुर् यः । य ए॒वम् । ए॒वं वे॒द । वे॒द भु॒ङ्क्तः । भु॒ङ्क्त ए॒नम् ।
 ए॒नमे॒तौ । ए॒तौ वज्रः॑ । वज्र॑ आ॒ज्यम् । आ॒ज्यं वज्रः॑ ।
 वज्र॑ आ॒ज्यभा॒गौ । आ॒ज्यभा॒गौ वज्रः॑ ।

आ॒ज्यभा॒गावि॒त्याज्य॑ - भा॒गौ । 11 (50/59)

T.S.2.6.2.5 - Kramam

वज्रो॑ वषट्कारः॑ । वषट्कार॑स्त्रिवृतम् ॥ वषट्कार॑ इति॑ वषट्-कारः॑ ।
 त्रिवृत॑मे॒व । त्रिवृत॑मिति॑ त्रि - वृतम् ॥ ए॒व वज्रम् ॥ वज्रं॑ संभृत्य॑ ।
 संभृत्य॑ भ्रातृ॑व्याय । संभृत्येति॑ सं - भृत्य॑ । भ्रातृ॑व्याय प्र ।
 प्र हरति॑ । हरत्य॑छम्बट्कारम् । अ॒छम्बट्कार॑मप॒गूर्य॑ ।
 अ॒छम्बट्कार॑मित्य॑छम्बट् - कारम् । अप॒गूर्य॑ वषट् ।
 अप॒गूर्येत्य॑प-गूर्य॑ । वषट् करोति॑ । करोति॑ स्तृत्यै॑ । स्तृत्यै॑ गा॒यत्री ।
 गा॒यत्री पु॒रोनु॒वाक्या॑ ॥ पु॒रोनु॒वाक्या॑ भवति॑ । पु॒रोनु॒वाक्येति॑
 पु॒रः - अनु॒वाक्या॑ ॥ भवति॑ त्रिष्टुक् । त्रिष्टुग् याज्या॑ । याज्या॑ ब्रह्मन् ।

द्वितीय काण्डे – षष्ठः प्रश्नः – (TS 2.6)

ब्र॒ह्मन्ने॒व । ए॒व क्ष॒त्रम् । क्ष॒त्रम॒न्वारं॑भ॒यति॑ । अ॒न्वारं॑भ॒यति॑ तस्मात् ।
अ॒न्वारं॑भ॒यतीत्य॑नु-आ॒रंभ॒यति॑ । तस्मा॑द् ब्रा॒ह्मणः॑ । ब्रा॒ह्मणो॑ मु॒ख्यः ।
मु॒ख्यो मु॒ख्यः । मु॒ख्यो भ॑वति । भ॒वति॑ यः । य ए॒वम् । ए॒वं वे॑द ।
वे॒द प्र॑ । प्रै॒व । ए॒वैन॑म् । ए॒नम् पु॒रोनु॑वा॒क्यया॑ ।
पु॒रोनु॑वा॒क्यया॑ऽह । पु॒रोनु॑वा॒क्यये॑ति पु॒रः - अ॒नुवा॒क्यया॑ ।
आ॒ह प्र॑ । प्र ण॑यति । न॒यति॑ या॒ज्यया॑ । या॒ज्यया॑ ग॒मय॑ति ।
ग॒मय॑ति व॒षट्का॑रेण । व॒षट्का॑रेणा । व॒षट्का॑रेणेति॑ व॒षट् - का॑रेण ।
ऐ॒व । ए॒वैन॑म् । ए॒नम् पु॒रोनु॑वा॒क्यया॑ । पु॒रोनु॑वा॒क्यया॑ द॒त्ते ।
पु॒रोनु॑वा॒क्यये॑ति पु॒रः - अ॒नुवा॒क्यया॑ । द॒त्ते प्र॑ । प्र य॑च्छति ।
य॑च्छति या॒ज्यया॑ । या॒ज्यया॑ प्र॒ति । प्र॒ति व॒षट्का॑रेण । 12 (50/60)

T.S.2.6.2.6 - Kramam

व॒षट्का॑रेण स्था॒पय॑ति । व॒षट्का॑रेणेति॑ व॒षट् - का॑रेण । स्था॒पय॑ति
त्रि॒पदा॑ । त्रि॒पदा॑ पु॒रोनु॑वा॒क्या । त्रि॒पदे॑ति त्रि - प॒दा । पु॒रोनु॑वा॒क्या
भ॑वति । पु॒रोनु॑वा॒क्येति॑ पु॒रः-अ॒नुवा॒क्या । भ॑वति त्रयः । त्रय॑ इ॒मे ।
इ॒मे लो॒काः । लो॒का ए॒षु । ए॒ष्वे॒व । ए॒व लो॒केषु॑ । लो॒केषु॑ प्र॒ति ।

प्रति॑ तिष्ठति॑ । तिष्ठति॑ चतु॑ष्पदा । चतु॑ष्पदा याज्या॑ ॥ चतु॑ष्पदेति॑
 चतुः॑ - प॒दा । याज्या॑ चतु॑ष्पदः । चतु॑ष्पद ए॒व । चतु॑ष्पद इति॑
 चतुः॑ - प॒दः । ए॒व प॒शून् । प॒शून्व । अ॒व रु॒न्धे । रु॒न्धे द्वा॒व्यक्ष॒रः ।
 द्वा॒व्यक्ष॒रो व॒षट्का॒रः । द्वा॒व्यक्ष॒र इति॑ द्वि॒-अक्ष॒रः । व॒षट्का॒रो द्वि॒पात् ।
 व॒षट्का॒र इति॑ व॒षट् - का॒रः । द्वि॒पाद् यज॑मानः ।
 द्वि॒पादि॑ति द्वि॒ - पा॒त् । यज॑मानः प॒शुषु॑ । प॒शुष्वे॒व । ए॒वोप॑रिष्ठात् ।
 उप॑रिष्ठात् प्रति॑ । प्रति॑ तिष्ठति॑ । तिष्ठति॑ गाय॑त्री । गाय॑त्री पु॒रोनु॑वाक्या॑ ॥
 पु॒रोनु॑वाक्या॑ भवति॑ । पु॒रोनु॑वाक्येति॑ पु॒रः - अ॒नुवा॒क्या ॥
 भवति॑ त्रि॒ष्टुक् । त्रि॒ष्टुग् याज्या॑ ॥ याज्यै॑षा । ए॒षा वै । वै स॒प्तप॑दा ।
 स॒प्तप॑दा शक्व॑री । स॒प्तप॑देति॑ स॒प्त - प॒दा । शक्व॑री यत् ।
 यद् वै । वा ए॒तया॑ ॥ ए॒तया॑ दे॒वाः । दे॒वा अ॑शि॒क्षन् । अ॑शि॒क्षन् तत् ।
 तद॑शक्नुवन् । अ॒शक्नु॑वन् यः । य ए॒वम् । ए॒वं वै॑द ।
 वेद॑ शक्नोति॑ । शक्नो॑त्ये॒व ( ) । ए॒व यत् । यच्छि॑क्षति ।
 शि॒क्षतीति॑ शि॒क्षति ॥ 13 (52/62) (दे॒वता॑नां - करो॑त्यु -
 परि॑ष्ठा॒ल्लक्ष॑मा - ऽज्य॑भा॒गौ - प्र॑ति - श॒क्रोत्ये॑व - द्वे च॑) (A2)

द्वितीय काण्डे – षष्ठः प्रश्नः – (TS 2.6)

T.S.2.6.3.1 - Kramam

प्र॒जाप॑तिर् दे॒वेभ्यः॑ । प्र॒जाप॑तिरि॒ति प्र॒जा – प॑तिः । दे॒वेभ्यो॑ य॒ज्ञान् ।
य॒ज्ञान् व्या॑दिशत् । व्या॑दिश॒त् सः॑ । व्या॑दिश॒दिति॑ वि – आ॒दिश॑त् ।
स आ॒त्मन् । आ॒त्मन्ना॑ज्यम् । आ॒ज्यम॑धत्त । अ॒धत्त॑ तम् । तम् दे॒वाः ।
दे॒वा अ॒ब्रुव॑न् । अ॒ब्रुव॑न्नेषः । ए॒ष वा॒व । वा॒व य॒ज्ञः । य॒ज्ञो य॑त् ।
यदा॑ज्यम् । आ॒ज्यम॑पि । अ॒प्ये॒व । ए॒व नः॑ । नोऽ॒त्र । अ॒त्रास्तु॑ ।
अ॒स्त्विति॑ । इति॑ सः । सोऽब्र॑वीत् । अ॒ब्रवी॑द् य॒ज्ञान् । य॒ज्ञान् वः॑ ।
व आ॒ज्यभा॑गौ । आ॒ज्यभा॑गावुप । आ॒ज्यभा॑गावित्या॒ज्य – भा॑गौ ।
उप॑ स्तृ॒णान् । स्तृ॒णान॑भि । अ॒भि घा॑रयान् । घा॒रया॑निति ।
इति॑ तस्मा॑त् । तस्मा॑द् यज॑न्ति । यज॑न्त्या॒ज्यभा॑गौ । आ॒ज्यभा॑गावुप ।
आ॒ज्यभा॑गावित्या॒ज्य – भा॑गौ । उप॑ स्तृ॒णन्ति॑ । स्तृ॒णन्त्य॑भि । अ॒भि
घा॑रयन्ति । घा॒रय॑न्ति ब्र॒ह्मवा॑दिनः । ब्र॒ह्मवा॑दिनो॒ वद॑न्ति । ब्र॒ह्मवा॑दिन
इति॑ ब्र॒ह्म – वा॑दिनः । वद॑न्ति कस्मा॑त् । कस्मा॑त् स॒त्यात् ।
स॒त्याद् या॑तयामा॒नि । या॑तयामा॒न्यन्या॑नि । या॑तयामा॒नीति॑ या॒त-या॑मानि ।
अ॒न्यानि॑ ह॒वीष्णि॑ । ह॒वीष्ण्य॑या॒तयाम॑म् । अ॒या॒तया॑ममा॒ज्यम् ।

अ॒या॒त॒या॒म॒मि॒त्य॒या॒त - या॒मम् । आ॒ज्य॒मि॒ति । इ॒ति प्रा॒जा॒प॒त्यम् ।
प्रा॒जा॒प॒त्य॒मि॒ति । प्रा॒जा॒प॒त्य॒मि॒ति प्रा॒जा - प॒त्यम् । 14 (50/58)

T.S.2.6.3.2 - Kramam

इ॒ति ब्रू॒यात् । ब्रू॒या॒द॒या॒त॒या॒मा । अ॒या॒त॒या॒मा हि ।
अ॒या॒त॒या॒मे॒त्य॒या॒त - या॒मा । हि दे॒वा॒ना॒म् । दे॒वा॒ना॒म् प्र॒जा॒प॒तिः ।
प्र॒जा॒प॒ति॒रि॒ति । प्र॒जा॒प॒ति॒रि॒ति प्रा॒जा - प॒तिः । इ॒ति छ॒न्दा॒ꣳसि ।
छ॒न्दा॒ꣳसि दे॒वे॒भ्यः । दे॒वे॒भ्यो॒ꣳप । अ॒पा॒क्राम॒न् । अ॒क्राम॒न् न ।
न वः । वो॒ꣳभा॒गा॒नि । अ॒भा॒गा॒नि ह॒व्यम् । ह॒व्यं व॑क्ष्यामः ।
व॒क्ष्या॒म इ॒ति । इ॒ति ते॒भ्यः । ते॒भ्य ए॒तत् । ए॒तच्च॑तु॒रव॑त्तम् ।
च॒तु॒रव॑त्त॒मधा॑रयन् । च॒तु॒रव॑त्त॒मि॒ति च॒तुः - अ॒वत्त॑म् ।
अ॒धा॒रय॑न् पु॒रो॒नु॒वा॒क्या॒यै । पु॒रो॒नु॒वा॒क्या॒यै या॒ज्या॒यै ।
पु॒रो॒नु॒वा॒क्या॒या इ॒ति पु॒रः - अ॒नु॒वा॒क्या॒यै । या॒ज्या॒यै दे॒वता॑यै ।
दे॒वता॑यै व॒षट्का॑राय । व॒षट्का॑राय यत् । व॒षट्का॑रायेति
व॒षट् - का॑राय । यच्च॑तु॒रव॑त्तम् । च॒तु॒रव॑त्तम् जु॒होति॑ । च॒तु॒रव॑त्त॒मि॒ति
च॒तुः - अ॒वत्त॑म् । जु॒होति॑ छ॒न्दा॒ꣳसि । छ॒न्दा॒ꣳस्ये॒व । ए॒व तत् ।
तत् प्री॑णाति । प्री॒णा॒ति ता॒नि । ता॒न्यस्य॑ । अ॒स्य प्री॑तानि ।

द्वितीय काण्डे – षष्ठः प्रश्नः – (TS 2.6)

प्री॒तानि॑ दे॒वेभ्यः॑ । दे॒वेभ्यो॑ ह॒व्यम् । ह॒व्यं॑ व॒हन्ति॑ । व॒हन्त्यङ्गिर॑सः ।
अङ्गिर॑सो वै । वा इ॒तः । इ॒त उत्त॑माः । उत्त॑माः सु॒वर्गम् ।
उत्त॑मा इत्यु॒त् – त॒माः । सु॒वर्गं॑ लो॒कम् । सु॒वर्गमि॑ति सु॒वः – गम् ।
लो॒कमा॑यन् । आ॒यन् तत् । तदृ॑षयः । ऋ॒षयो॑ य॒ज्ञवा॑स्तु ।
य॒ज्ञवा॑स्त्व॒भ्यवा॑यन् । य॒ज्ञवा॑स्त्विति॑ य॒ज्ञ – वा॑स्तु । अ॒भ्यवा॑यन् ते ।
अ॒भ्यवा॑यन्नित्य॒भि – अ॒वायन् । तेऽप॑श्यन् । 15 (50/60)

T.S.2.6.3.3 - Kramam

अप॑श्यन् पु॒रोडा॑शम् । पु॒रोडा॑शम् कूर्म॑म् । कूर्म॑म् भू॒तम् ।
भू॒तं॑ सर्प॑न्तम् । सर्प॑न्तम् तम् । तमब्रु॑वन् । अब्रु॑वन्निन्द्रा॒य ।
इन्द्रा॒य ध्रि॑यस्व । ध्रि॑यस्व बृ॒हस्व॑तये । बृ॒हस्व॑तये ध्रि॑यस्व ।
ध्रि॑यस्व वि॒श्वेभ्यः॑ । वि॒श्वेभ्यो॑ दे॒वेभ्यः॑ । दे॒वेभ्यो॑ ध्रि॑यस्व ।
ध्रि॑यस्वेति॑ । इति॑ सः । स न । नाध्रि॑यत । अध्रि॑यत तम् ।
तमब्रु॑वन् । अब्रु॑वन्न॒ग्नये॑ । अ॒ग्नये॑ ध्रि॑यस्व । ध्रि॑यस्वेति॑ । इति॑ सः ।
सोऽग्न॑ये॑ । अ॒ग्नये॑ऽध्रि॑यत । अध्रि॑यत यत् । यदा॒ग्नेयः॑ ।
आ॒ग्नेयो॑ऽष्टा॒कपा॑लः । अ॒ष्टाक॑पालो ऽमा॒वास्या॑याम् ।
अ॒ष्टाक॑पाल इत्य॒ष्टा – क॑पालः । अ॒मावा॑स्यायाम् च ।

अ॒मा॒वा॒स्या॒या॒मि॒त्य॒मा - वा॒स्या॒या॒म् । च॒ पौ॒र्ण॒मा॒स्या॒म् ।
 पौ॒र्ण॒मा॒स्या॒म् च॒ । पौ॒र्ण॒मा॒स्या॒मि॒ति॒ पौ॒र्ण - मा॒स्या॒म् । चा॒च्यु॒तः ।
 अ॒च्यु॒तो भ॒वति॑ । भ॒वति॑ सु॒वर्ग॑स्य । सु॒वर्ग॑स्य लो॒कस्य॑ ।
 सु॒वर्ग॑स्येति॑ सु॒वः - ग॒स्य । लो॒कस्या॒भिजि॑त्यै । अ॒भिजि॑त्यै तम् ।
 अ॒भिजि॑त्या इ॒त्यभि॑ - जि॒त्यै । तम॑ब्रुवन् । अ॒ब्रुवन् क॒था ।
 क॒थाऽहा॑स्थाः । अ॒हास्था॑ इति॑ । इ॒त्यनु॑पाक्तः । अ॒नुपा॑क्तोऽभू॒वम् ।
 अ॒नुपा॑क्त इ॒त्यनु॑प - अ॒क्तः । अ॒भूव॑मिति॑ । इ॒त्यब्र॑वीत् ।
 अ॒ब्रवी॑द् यथा॑ । यथा॑ऽक्षः । अ॒क्षोऽनु॑पाक्तः । अ॒नुपा॑क्तोऽवा॒र्च्छति॑ ।
 अ॒नुपा॑क्त इ॒त्यनु॑प - अ॒क्तः । 16 (50/57)

T.S.2.6.3.4 - Kramam

अ॒वा॒र्च्छ॑त्ये॒वम् । अ॒वा॒र्च्छ॑तीत्य॒व - ऋ॑च्छति । ए॒वम॒व । अ॒वा॒रम् ।
 आ॒रमि॑ति । इ॒त्युप॑रि॒ष्ठात् । उ॒परि॑ष्ठाद॒भ्यज्य॑ । अ॒भ्यज्या॑ध॒स्तात् ।
 अ॒भ्यज्ये॑त्य॒भि-अ॒ज्य । अ॒धस्ता॑दु॒प । उ॒पा॒नक्ति॑ । अ॒नक्ति॑ सु॒वर्ग॑स्य ।
 सु॒वर्ग॑स्य लो॒कस्य॑ । सु॒वर्ग॑स्येति॑ सु॒वः-ग॒स्य । लो॒कस्य॑ स॒म॒ष्ट्यै ।
 स॒म॒ष्ट्यै सर्वा॑णि । स॒म॒ष्ट्या॑ इति॑ सं - अ॒ष्ट्यै । सर्वा॑णि क॒पा॒ला॒नि ।
 क॒पा॒ला॒न्यभि॑ । अ॒भि प्र॑थयति । प्र॒थय॑ति ता॒वतः॑ । ता॒वतः॑ पु॒रोडा॑शान् ।

द्वितीय काण्डे – षष्ठः प्रश्नः – (TS 2.6)

पु॒रो॒डा॒शा॒न॒मु॒ष्मिन् । अ॒मु॒ष्मिन् लो॒के । लो॒केऽभि॒ । अ॒भि ज॒यति॑ ।
ज॒यति॑ यः । यो वि॒दग्धः॑ । वि॒दग्धः सः॑ । वि॒दग्ध इति॑ वि – द॒ग्धः ।
स नैर्ऋ॒तः । नैर्ऋ॒तो यः॑ । नैर्ऋ॒त इति॑ नैः – ऋ॒तः । योऽशृ॒तः ।
अशृ॒तः सः॑ । स रौ॒द्रः । रौ॒द्रो यः॑ । यः शृ॒तः । शृ॒तः सः॑ ।
स स॒देवः॑ । स॒देव॑स्तस्मात् । स॒देव इति॑ स–दे॒वः । तस्मा॑दवि॒दह॑ता ।
अवि॒दह॑ता शृ॒तङ्क॒त्यः । अवि॒दह॑तेत्य॒वि – द॒हता॑ ।
शृ॒तङ्क॒त्यः स॒देव॑त्वाय । शृ॒तङ्क॒त्य इति॑ शृ॒तम् – कृ॒त्यः ।
स॒देव॑त्वाय भस्म॒ना । स॒देव॑त्वायेति॑ स॒देव – त्वाय॑ । भस्म॒नाऽभि॒ ।
अ॒भि वा॒सय॑ति । वा॒सय॑ति तस्मात् । तस्मा॑न् मा॒ञ्सेन॑ ।
मा॒ञ्सेना॑स्थि । अ॒स्थि छ॒न्नम् । छ॒न्नं वे॒देन॑ । वे॒देना॑भि ।
अ॒भि वा॒सय॑ति । वा॒सय॑ति तस्मात् । तस्मा॑त् के॒शैः॑ । 17 (50/60)

T.S.2.6.3.5 - Kramam

के॒शैः शि॒रः । शि॒रः छ॒न्नम् । छ॒न्नम् प्र॑च्यु॒तम् । प्र॑च्यु॒तं वै ।
प्र॑च्यु॒तमि॒ति प्र – च्यु॒तम् । वा ए॒तत् । ए॒तद॒स्मात् । अ॒स्माल्लो॒कात् ।
लो॒काद॑ग॒तम् । अ॒ग॒तम् दे॒वलो॒कम् । दे॒वलो॒कं य॑त् । दे॒वलो॒कमि॒ति॑
दे॒व – लो॒कम् । यच्छृ॒तम् । शृ॒तं ह॒विः । ह॒विर॑न॒भिघा॑रितम् ।

अन॑भि॒घारि॑तम॒भिघार्य॑ । अन॑भि॒घारि॑तमि॒त्यन॑भि - घा॒रि॒तम् ।
 अ॒भि॒घार्यो॑त् । अ॒भि॒घार्ये॑त्य॒भि - घार्य॑ । उद् वा॑सयति । वा॒स॒य॒ति॒
 दे॒व॒त्रा । दे॒व॒त्रै॒व । दे॒व॒त्रे॑ति॒ दे॒व - त्रा॑ । ए॒वैन॑त् । ए॒नद् ग॑मयति । वा॒स॒य॒ति॒
 ग॑मयति॒ यदि॑ । य॒द्ये॒कम् । ए॒कम् क॑पा॒लम् । क॑पा॒लम् न॑श्येत् ।
 न॑श्येदे॒कः । ए॒को मा॑सः । मा॑सः स॒म्व॑त्स॒रस्य॑ ।
 स॒म्व॑त्स॒रस्या॑न॒वेतः॑ । स॒म्व॑त्स॒रस्ये॑ति॒ सं - व॑त्स॒रस्य॑ ।
 अ॒न॒वे॒तः स्या॑त् । अ॒न॒वे॒त इ॒त्यन॑व - इ॒तः । स्या॑दथ ।
 अथ॑ यज॒मानः॑ । यज॒मानः॑ प्र । प्र मी॑येत । मी॒येत॑ यत् । यद् द्वे ।
 द्वे न॑श्येताम् । द्वे इति॑ द्वे । न॑श्येतां॒ द्वौ । द्वौ मा॑सौ ।
 मा॑सौ स॒म्व॑त्स॒रस्य॑ । स॒म्व॑त्स॒रस्या॑न॒वेतौ॑ । स॒म्व॑त्स॒रस्ये॑ति॒
 सं - व॑त्स॒रस्य॑ । अ॒न॒वे॒तौ स्या॑ताम् । अ॒न॒वे॒तावि॒त्यन॑व - इ॒तौ ।
 स्या॑तामथ । अथ॑ यज॒मानः॑ । यज॒मानः॑ प्र । प्र मी॑येत । मी॒येत॑
 स॒ङ्ख्या॑य । स॒ङ्ख्या॑योत् । स॒ङ्ख्या॑येति॒ सं-ख्या॑य । उद् वा॑सयति । वा॒स॒य॒ति॒
 वा॒स॒य॒ति॒ यज॑मानस्य ( ) । यज॑मानस्य गोपी॒थाय॑ । 18 (50/61)

T.S.2.6.3.6 - Kramam

गोपी॒थाय॒ यदि॑ । यदि॑ नश्येत् । नश्ये॑दा॒श्विनम् । आ॒श्विनम्
 द्वि॒कपालम् । द्वि॒कपालम् निः । द्वि॒कपालमि॑ति द्वि – क॒पालम् ।
 निर् व॑पेत् । व॑पेद् द्यावापृ॒थिव्यम् । द्यावापृ॒थिव्यमे॑क॒पालम् ।
 द्यावापृ॒थिव्यमि॑ति द्यावा – पृ॒थिव्यम् । एक॑क॒पालम॒श्विनौ ।
 एक॑क॒पालमि॑त्येक – क॒पालम् । अ॒श्विनौ वै । वै दे॒वानाम् ।
 दे॒वानाम् भि॒षजौ । भि॒षजौ ता॒भ्याम् । ता॒भ्यामे॒व । ए॒वास्मै॑ ।
 अ॒स्मै भे॒षजम् । भे॒षजम् क॑रोति । क॑रोति द्या॒व्यापृ॒थिव्यः ।
 द्यावापृ॒थिव्य एक॑क॒पालः । द्यावापृ॒थिव्य इति॑ द्यावा – पृ॒थिव्यः ।
 एक॑क॒पालो भ॑वति । एक॑क॒पाल इत्ये॑क – क॒पालः । भ॒वत्य॒नयोः॑ ।
 अ॒नयोर् वै । वा ए॒तत् । ए॒तन् न॑श्यति । न॒श्यति॑ यत् । यन् न॑श्यति ।
 न॒श्यत्य॒नयोः॑ । अ॒नयो॑रेव । ए॒वैन॑त् । ए॒नद् वि॒न्दति॑ ।
 वि॒न्दति॑ प्र॒तिष्ठि॑त्यै । प्र॒तिष्ठि॑त्या इति॑ प्र॒ति – स्थि॑त्यै । 19 (32/37)
 (प्र॒जाप॑त्यं – ते – ऽक्षोऽनु॑पा॒क्तो – वे॒देना॒भि वा॑स॒यति॑ तस्माद् –
 य॒जमा॑नस्य – द्वा॒त्रिं॑शच्च) (A3)

T.S.2.6.4.1 - Kramam

दे॒वस्य॑ त्वा । त्वा स॒वि॒तुः । स॒वि॒तुः प्र॒स॒वे । प्र॒स॒व इति॑ । प्र॒स॒व
 इति॑ प्र - स॒वे । इति॑ स्फ्य॒म् । स्फ्य॒मा । आ द॒त्ते । द॒त्ते प्र॒सू॒त्यै ।
 प्र॒सू॒त्या अ॒श्विनोः॑ । प्र॒सू॒त्या इति॑ प्र - सू॒त्यै । अ॒श्विनो॑र् बा॒हुभ्या॑म् ।
 बा॒हुभ्या॑मिति॑ । बा॒हुभ्या॑मिति॑ बा॒हु - भ्या॑म् । इत्या॑ह । आ॒हाश्वि॑नौ ।
 अ॒श्विनौ हि॑ । हि दे॒वाना॑म् । दे॒वाना॑म॒ध्व॒र्यू । अ॒ध्व॒र्यू आ॒स्ताम् ।
 अ॒ध्व॒र्यू इत्य॑ध्व॒र्यू । आ॒स्ताम् पू॒ष्णः । पू॒ष्णो ह॒स्ताभ्या॑म् ।
 ह॒स्ताभ्या॑मिति॑ । इत्या॑ह । आ॒ह य॒त्यै । य॒त्यै श॒तभृ॑ष्टिः ।
 श॒तभृ॑ष्टिर॒सि । श॒तभृ॑ष्टिरिति॑ श॒त - भृ॑ष्टिः । अ॒सि वा॒नस्प॑त्यः ।
 वा॒नस्प॑त्यो द्वि॒षतः॑ । द्वि॒षतो॑ व॒धः । व॒ध इति॑ । इत्या॑ह ।
 आ॒ह व॒ज्रम् । व॒ज्रमे॒व । ए॒व तत् । तथ् स॒म् । स॒७ श्य॑ति ।
 श्य॑ति भ्रातृ॒व्याय॑ । भ्रातृ॒व्याय॑ प्र॒ह॒रिष्य॑न् । प्र॒ह॒रिष्य॑न्त् स्त॒म्ब॒य॒जुः ।
 प्र॒ह॒रिष्य॑न्निति॑ प्र - ह॒रिष्य॑न् । स्त॒म्ब॒य॒जुर् हर॑ति । स्त॒म्ब॒य॒जुरिति॑
 स्त॒म्ब - य॒जुः । ह॒रत्ये॑ता॒वती॑ । ए॒ता॒वती॑ वै । वै पृ॒थि॒वी ।
 पृ॒थि॒वी या॒वती॑ । या॒वती॑ वे॒दिः । वे॒दिस्त॑स्याः । तस्या॑ ए॒ता॒वतः॑ ।

ए॒ता॒व॒त ए॒व । ए॒व भ्रा॒तृ॒व्यम् । भ्रा॒तृ॒व्यम् निः । नि॒र् भ॒ज॒ति ।

भ॒ज॒ति तस्मा॑त् । 20 (50/57)

T.S.2.6.4.2 - Kramam

तस्मा॑न् न । ना॒भा॒गम् । अ॒भा॒गम् निः । नि॒र् भ॒ज॒न्ति । भ॒ज॒न्ति त्रिः ।
 त्रि॒र् ह॒र॒ति । ह॒र॒ति त्रयः॑ । त्रय॑ इ॒मे । इ॒मे लो॒काः । लो॒का ए॒भ्यः ।
 ए॒भ्य ए॒व । ए॒वैन॑म् । ए॒नं लो॒केभ्यः॑ । लो॒केभ्यो॑ निः । नि॒र् भ॒ज॒ति ।
 भ॒ज॒ति तू॒ष्णीम् । तू॒ष्णीम् च॒तुर्थ॑म् । च॒तुर्थ॑ ह॒र॒ति ।
 ह॒र॒त्य॒परि॒मिता॑त् । अ॒परि॒मिता॑दे॒व । अ॒परि॒मिता॑दि॒त्य॒परि॑ – मि॒तात् ।
 ए॒वैन॑म् । ए॒नम् निः । नि॒र् भ॒ज॒ति । भ॒ज॒त्युत् । उ॒द्ध॒न्ति । ह॒न्ति यत् ।
 य॒दे॒व । ए॒वास्याः॑ । अ॒स्या अ॒मेद्ध्य॑म् । अ॒मेद्ध्य॑म् तत् । तद॒प ।
 अ॒प ह॒न्ति । ह॒न्त्युत् । उ॒द्ध॒न्ति । ह॒न्ति तस्मा॑त् । तस्मा॑दो॒ष॒धयः॑ ।
 ओ॒ष॒धयः॑ प॒रा । प॒रा भ॒व॒न्ति । भ॒व॒न्ति मू॒लम् । मू॒लम् छि॒न॒ति ।
 छि॒न॒ति भा॒तृ॒व्यस्य॑ । भा॒तृ॒व्यस्यै॒व । ए॒व मू॒लम् । मू॒लम् छि॒न॒ति ।
 छि॒न॒ति पि॒तृ॒दे॒वत्या॑ । पि॒तृ॒दे॒वत्या॑ ऽति॒खा॒ता । पि॒तृ॒दे॒वत्ये॑ति
 पि॒तृ – दे॒वत्या॑ । अ॒ति॒खा॒ते॒यती॑म् । अ॒ति॒खा॒ते॒त्यति॑ – खा॒ता ।

इ॒यती॑म् ख॒नति॑ । ख॒नति॑ प्र॒जाप॑तिना । प्र॒जाप॑तिना य॒ज्ञमु॑खेन ।

प्र॒जाप॑तिनेति॑ प्र॒जा – प॑तिना । 21 (50/54)

T.S.2.6.4.3 - Kramam

य॒ज्ञमु॑खेन॒ संमि॑ताम् । य॒ज्ञमु॑खेनेति॑ य॒ज्ञ – मु॑खेन । संमि॑तामा ।

संमि॑तामिति॑ सं – मि॒ताम् । आ प्र॑तिष्ठा॒यै॑ । प्र॒तिष्ठा॒यै॑ ख॒नति॑ ।

प्र॒तिष्ठा॒या इति॑ प्र॒ति – स्था॒यै॑ । ख॒नति॑ यज॑मानम् । यज॑मानमे॒व ।

ए॒व प्र॑तिष्ठा॒म् । प्र॒तिष्ठा॒म् ग॑मयति । प्र॒तिष्ठा॒मिति॑ प्र॒ति – स्था॒म् ।

ग॑मयति दक्षि॑णतः । दक्षि॑णतो वर्॒षीय॑सीम् । वर्॒षीय॑सीम् करोति ।

करोति॑ दे॒वय॑जनस्य । दे॒वय॑जनस्यै॒व । दे॒वय॑जनस्येति॑

दे॒व – य॑जनस्य । ए॒व रू॒पम् । रू॒पम॑कः । अ॒कः पु॑रीषवतीम् ।

पु॑रीषवतीम् करोति । पु॑रीषवतीमिति॑ पु॑रीष – व॒तीम् । करोति॑ प्र॒जा ।

प्र॒जा वै । प्र॒जेति॑ प्र – जा । वै प॒शवः॑ । प॒शवः॑ पु॑रीषम् । पु॑रीषम्

प्र॒जया॑ । प्र॒जयै॑व । प्र॒जयेति॑ प्र – जया॑ । ए॒वैन॑म् । ए॒नम् प॒शुभिः॑ ।

प॒शुभिः॑ पु॑रीषवन्तम् । प॒शुभि॑रिति॑ प॒शु – भिः॑ । पु॑रीषवन्तं करोति ।

पु॑रीषवन्तमिति॑ पु॑रीष – व॒न्तम् । करो॑त्युत्तरम् । उ॒त्तर॑म् परि॒ग्राह॑म् ।

उ॒त्तर॑मित्युत् – त॒रम् । परि॒ग्राह॑म् परि॒ । परि॒ग्राह॑मिति॑ परि – ग्रा॒हम् ।

द्वितीय काण्डे – षष्ठः प्रश्नः – (TS 2.6)

परि॑ गृ॒ह्णाति॑ । गृ॒ह्णात्ये॑तावती । ए॒तावती॑ वै । वै पृ॒थिवी॑ ।
पृ॒थिवी॑ यावती । यावती॑ वेदिः॑ । वेदि॑स्तस्याः॑ । तस्या॑ ए॒तावतः॑ ।
ए॒तावत॑ ए॒व । ए॒व भ्रातृ॑व्यम् । भ्रातृ॑व्यम् निर्भ॑ज्य । निर्भ॑ज्यात्मने॑ ।
निर्भ॑ज्येति॑ निः – भ॑ज्य । आ॒त्मन॑ उत्तरम् । उत्तरम्॑ परि॒ग्राहम्॑ ।
उत्तर॑मित्युत् – तरम् । परि॒ग्राहम्॑ परि॑ । परि॒ग्राहमि॑ति परि – ग्रा॒हम् ।
परि॑ गृ॒ह्णाति॑ । गृ॒ह्णाति॑ क्रूरम् । क्रूर॑मिव । इ॒व वै ( ) ।

वा ए॒तत् । 22 (50/65)

T.S.2.6.4.4 - Kramam

ए॒तत् करो॑ति । करो॑ति यत् । यद् वेदि॑म् । वेदि॑म् करो॑ति । करो॑ति
धाः । धा॑ अ॒सि । अ॒सि स्व॑धा । स्व॑धा अ॒सि । स्व॑धेति॑ स्व – धा ।
अ॒सीति॑ । इति॑ योयु॑प्यते । योयु॑प्यते शान्त्यै॑ । शान्त्यै॑ प्रोक्ष॑णीः ।
प्रोक्ष॑णीरा । प्रोक्ष॑णीरिति॑ प्र-उक्ष॑णीः । आ सा॑दयति । सा॑दयत्यापः॑ ।
आपो॑ वै । वै रक्षो॑घ्नीः । रक्षो॑घ्नी रक्ष॑साम् । रक्षो॑घ्नीरिति॑
रक्षः – घ्नीः । रक्ष॑सामप॑हत्यै । अप॑हत्यै स्फ्य॑स्य । अप॑हत्या
इत्यप॑ – ह॒त्यै । स्फ्य॑स्य वर्त्मन् । वर्त्मन् सा॑दयति । सा॑दयति
य॒ज्ञस्य॑ । य॒ज्ञस्य॑ सन्तत्यै॑ । सन्तत्यै॑ यम् । सन्त॑त्या इति॑ सं-तत्यै॑ ।

यम् द्वि॒ष्यात् । द्वि॒ष्यात् तम् । तम् ध्या॑येत् । ध्या॑येच्छु॒चा । शु॒चैव ।
ए॒वैन॑म् । ए॒नम॑र्पयति । अ॒र्पय॑तीत्य॒र्पय॑ति ॥ 23 (33/38)

(भ॒जति॑ – प्र॒जाप॑तिने – व॒ वै – त्रय॑स्त्रि॒ञ्शच्च॑) (A4)

T.S.2.6.5.1 - Kramam

ब्र॒ह्मवा॑दिनो वदन्ति । ब्र॒ह्मवा॑दिन इति ब्र॒ह्म – वा॑दिनः । वद॑न्त्यद्भिः ।
अ॒द्भिर्. ह॒वी॒षि॑ । अ॒द्भिरि॑त्यत् – भिः । ह॒वी॒षि॑ प्र । प्रौ॒क्षीः॑ ।
औ॒क्षीः॑ केन । के॒नापः॑ । अ॒प इति॑ । इति॑ ब्र॒ह्मणा॑ । ब्र॒ह्मणे॑ति ।
इति॑ ब्रूयात् । ब्रू॒याद॑द्भिः । अ॒द्भिर्. हि । अ॒द्भिरि॑त्यत् – भिः । ह्यै॑व ।
ए॒व ह॒वी॒षि॑ । ह॒वी॒षि॑ प्रो॒क्षति॑ । प्रो॒क्षति॑ ब्र॒ह्मणा॑ । प्रो॒क्षती॑ति
प्र – उ॒क्षति॑ । ब्र॒ह्मणा॑ऽपः । अ॒प इ॒ध्माब॑र्.हिः । इ॒ध्माब॑र्.हिः प्र ।
इ॒ध्माब॑र्.हिरि॒तीध्मा॑-ब॒र्.हिः । प्रो॒क्षति॑ । उ॒क्षति॑ मे॒ध्यम् । मे॒ध्यमे॑व ।
ए॒वैन॑त् । ए॒नत् क॑रोति । क॑रोति वे॒दिम् । वे॒दिम् प्र । प्रो॒क्षति॑ ।
उ॒क्षत्यृ॑क्षा । ऋ॒क्षा वै । वा ए॒षा । ए॒षाऽलो॑मका ।
अ॒लोम॑काऽमे॒द्ध्या । अ॒मे॒द्ध्या यत् । यद् वे॒दिः । वे॒दिर् मे॒द्ध्याम् ।
मे॒द्ध्यामे॑व । ए॒वैना॑म् । ए॒नाम् क॑रोति । क॑रोति दि॒वे । दि॒वे त्वा॑ ।
त्वा ऽन्तरि॑क्षाय । अ॒न्तरि॑क्षाय त्वा । त्वा पृ॒थिव्यै॑ । पृ॒थिव्यै॑ त्वा ।

त्वेति । इति ब॒र्हिः । ब॒र्हि॒रासाद्य॑ । आसाद्य॑ प्र ।

आसाद्येत्या॑ – साद्य॑ । प्रोक्षति । 24 (50/56)

T.S.2.6.5.2 - Kramam

उक्ष॑त्येभ्यः । ए॒भ्य ए॒व । ए॒वैन॑त् । ए॒नल्लो॒केभ्यः॑ । लो॒केभ्यः॑ प्र ।

प्रोक्ष॑ति । उक्ष॑ति कू॒रम् । कू॒रमि॑व । इ॒व वै । वा ए॒तत् ।

ए॒तत् क॑रोति । क॒रोति॑ यत् । यत् ख॑नति । ख॒नत्य॑पः । अ॒पो नि॑ ।

नि न॑यति । न॒यति॑ शान्त्यै॑ । शान्त्यै॑ पु॒रस्ता॑त् । पु॒रस्ता॑त् प्र॒स्तर॑म् ।

प्र॒स्तर॑म् गृ॒ह्णाति॑ । प्र॒स्तर॑मिति॑ प्र – स्त॒रम् । गृ॒ह्णाति॑ मु॒ख्यम् ।

मु॒ख्यमे॒व । ए॒वैन॑म् । ए॒नम् क॑रोति । क॒रोती॑यन्तम् । इ॒यन्त॑म्

गृ॒ह्णाति॑ । गृ॒ह्णाति॑ प्र॒जाप॑तिना । प्र॒जाप॑तिना य॒ज्ञमु॒खेन॑ । प्र॒जाप॑तिनेति॑

प्र॒जा – प॑तिना । य॒ज्ञमु॒खेन॑ स॒म्मित॑म् । य॒ज्ञमु॒खेनेति॑ य॒ज्ञ-मु॒खेन॑ ।

स॒म्मित॑म् ब॒र्हिः । स॒म्मित॑मिति॑ सं – मि॒तम् । ब॒र्हिः स्तृ॑णाति ।

स्तृ॑णाति प्र॒जाः । प्र॒जा वै । प्र॒जा इति॑ प्र – जाः । वै ब॒र्हिः ।

ब॒र्हिः पृ॑थिवी । पृ॒थिवी॑ वेदिः । वेदिः॑ प्र॒जाः । प्र॒जा ए॒व । प्र॒जा

इति॑ प्र – जाः । ए॒व पृ॑थिव्याम् । पृ॒थिव्याम्॑ प्र॒ति । प्र॒ति ष्ठा॑पयति ।

स्था॑पयत्यनतिदृ॒श्नम् । अ॒नति॑दृ॒श्नञ् स्तृ॑णाति ।

अ॒न॒ति॒दृ॒श्न॒मि॒त्य॒न॒ति॒ – दृ॒श्न॒म् । स्तृ॒णा॒ति॒ प्र॒जया॑ । प्र॒जयै॑व ।
 प्र॒जये॑ति प्र – जया॑ । ए॒वैन॑म् । ए॒न॒म् प॒शुभिः॑ । प॒शुभि॑र॒न॒ति॒दृ॒श्न॒म् ।
 प॒शुभि॑रि॒ति प॒शु – भिः॑ । अ॒न॒ति॒दृ॒श्न॒म् क॒रोति॑ ।
 अ॒न॒ति॒दृ॒श्न॒मि॒त्य॒न॒ति॒ – दृ॒श्न॒म् । क॒रोत्यु॑त्तरम् । 25 (50/60)

T.S.2.6.5.3 - Kramam

उ॒त्तर॑म् ब॒र्हिषः॑ । उ॒त्तर॑मि॒त्युत् – त॒रम् । ब॒र्हिषः॑ प्र॒स्तर॑म् ।
 प्र॒स्तर॑ सा॒दय॑ति । प्र॒स्तर॑मि॒ति प्र – स्त॒रम् । सा॒दय॑ति प्र॒जाः ।
 प्र॒जा वै । प्र॒जा इति॑ प्र – जाः । वै ब॒र्हिः । ब॒र्हिर् य॒ज॒मा॒नः ।
 य॒ज॒मा॒नः प्र॒स्तरः॑ । प्र॒स्त॒रो य॒ज॒मा॒न॒म् । प्र॒स्तर॑ इति॑ प्र – स्त॒रः ।
 य॒ज॒मा॒नमे॒व । ए॒वाय॑ज॒मा॒नात् । अ॒य॒ज॒मा॒ना॒दु॒त्तर॑म् । उ॒त्तर॑म् क॒रोति॑ ।
 उ॒त्तर॑मि॒त्युत् – त॒रम् । क॒रोति॑ तस्मा॑त् । तस्मा॑द् य॒ज॒मा॒नः ।
 य॒ज॒मा॒नो ऽय॑ज॒मा॒नात् । अ॒य॒ज॒मा॒ना॒दु॒त्तरः॑ । उ॒त्त॒रो ऽन्तः॑ ।
 उ॒त्तर॑ इत्यु॑त् – त॒रः । अ॒न्त॒र् द॒धा॒ति । द॒धा॒ति व्या॑वृ॒त्यै ।
 व्या॑वृ॒त्या अ॒न॒क्ति॑ । व्या॑वृ॒त्या इति॑ वि-आ॒वृ॒त्यै । अ॒न॒क्ति॑ ह॒विष्कृ॑तम् ।
 ह॒विष्कृ॑तमे॒व । ह॒विष्कृ॑तमि॒ति ह॒विः – कृ॑तम् । ए॒वैन॑म् ।

द्वितीय काण्डे – षष्ठः प्रश्नः – (TS 2.6)

ए॒न॒ꣳ सु॒र्व॒र्ग॒म् । सु॒र्व॒र्गं लो॒क॒म् । सु॒र्व॒र्ग॒मि॒ति सु॒वः – ग॒म् । लो॒क॒म्
ग॒म॒य॒ति । ग॒म॒य॒ति त्रे॒धा । त्रे॒धा ऽन॒क्ति । अ॒न॒क्ति त्र॒यः । त्र॒य इ॒मे ।
इ॒मे लो॒काः । लो॒का ए॒भ्यः । ए॒भ्य ए॒व । ए॒वैन॑म् । ए॒नं लो॒के॒भ्यः ।
लो॒के॒भ्यो ऽन॒क्ति । अ॒न॒क्ति न । न प्र॒ति । प्र॒ति शृ॒णा॒ति ।
शृ॒णा॒ति यत् । यत् प्र॒तिशृ॒णीया॒त् । प्र॒तिशृ॒णीया द॒नू॒र्ध्व॑म्भा॒वुक॑म् ।
प्र॒तिशृ॒णीया॒दिति॑ प्र॒ति – शृ॒णीया॒त् । अ॒नू॒र्ध्व॑भा॒वुकं॑ य॒ज॒मा॒नस्य॑ ।
अ॒नू॒र्ध्व॑भा॒वुक॑ मित्य॒नू॒र्ध्व॑म् – भा॒वुक॑म् । य॒ज॒मा॒नस्य॑ स्यात् ।
स्या॒दु॒परि॑ । उ॒प॒री॒व । इ॒व प्र॑ । प्र॒ ह॒र॒ति । ह॒र॒त्यु॒परि॑ । 26 (50/61)

T.S.2.6.5.4 - Kramam

उ॒प॒री॒व । इ॒व हि॑ । हि सु॒र्व॒र्गः । सु॒र्व॒र्गो लो॒कः । सु॒र्व॒र्ग इति॑
सु॒वः – गः॑ । लो॒को नि॑ । नि य॒च्छ॒ति । य॒च्छ॒ति वृ॒ष्टि॑म् । वृ॒ष्टि॑मे॒व ।
ए॒वा॒स्मै । अ॒स्मै नि॑ । नि य॒च्छ॒ति । य॒च्छ॒ति न॑ । ना॒त्य॒ग्र॒म् । अ॒त्य॒ग्र॒म्
प्र॑ । अ॒त्य॒ग्र॒मि॒त्यति॑ – अ॒ग्र॒म् । प्र॒ ह॒रे॒त् । ह॒रे॒द् यत् । य॒द॒त्य॒ग्र॒म् ।
अ॒त्य॒ग्र॒म् प्र॒ह॒रे॒त् । अ॒त्य॒ग्र॒मि॒त्यति॑ – अ॒ग्र॒म् । प्र॒ह॒रे॒द॒त्या॒सा॒रिणी॑ ।
प्र॒ह॒रे॒दि॒ति प्र॑ – ह॒रे॒त् । अ॒त्या॒सा॒रि॒ण्य॒ध्व॒र्योः॑ ।
अ॒त्या॒सा॒रि॒णी॒त्यति॑ – आ॒सा॒रि॒णी । अ॒ध्व॒र्यो॒र् नाशु॑का ।

ना॒शु॒का स्यात् । स्यान् न । न पु॒रस्तात् । पु॒रस्तात् प्र॒ति । प्र॒त्यस्येत् ।
 अ॒स्येद् यत् । यत् पु॒रस्तात् । पु॒रस्तात् प्र॒त्यस्येत् । प्र॒त्यस्ये॑त्
 सु॒वर्गात् । प्र॒त्यस्ये॑दिति॒ प्रति - अस्ये॑त् । सु॒वर्गाल्लो॒कात् ।
 सु॒वर्गादि॑ति सु॒वः - गात् । लो॒काद् यज॑मानम् । यज॑मानम् प्र॒ति ।
 प्र॒ति नु॑देत् । नु॑देत् प्राञ्चम् । प्राञ्चम् प्र । प्र ह॑रति ।
 ह॒रति॑ यज॑मानम् । यज॑मानमे॒व । ए॒व सु॒वर्गम् । सु॒वर्गं लो॒कम् ।
 सु॒वर्गमि॑ति सु॒वः - गम् । लो॒कम् ग॑मयति । ग॒मय॑ति न ।
 न वि॒ष्वञ्च॑म् । वि॒ष्वञ्च॑म् वि॒ । वि यु॑यात् । यु॒याद् यत् ।
 यद् वि॒ष्वञ्च॑म् । वि॒ष्वञ्च॑म् वि॒युया॑त् । वि॒युया॑त् स्त्री ।
 वि॒युया॑दि॒ति वि - यु॑यात् । 27 (50/59)

T.S.2.6.5.5 - Kramam

स्त॒त्रस्य॑ । अ॒स्य जा॑येत । जा॒येतो॒र्ध्वम् । ऊ॒र्ध्वमु॑त् । उ॒द् यै॑ति ।
 यौ॒त्यू॒र्ध्वम् । ऊ॒र्ध्वमि॑व । इ॒व हि॑ । हि पु॒ंसः । पु॒ंसः पु॒मान् ।
 पु॒माने॑व । ए॒वास्य॑ । अ॒स्य जा॑यते । जा॒यते॑ यत् । य॒थ् स्फ्ये॑न ।
 स्फ्ये॑न वा । वो॒पवे॑षेण । उ॒पवे॑षेण वा । उ॒पवे॑षेणे॒त्युप - वे॑षेण ।
 वा यो॒युप्ये॑त । यो॒युप्ये॑त स्तृ॒तिः । स्तृ॒तिरे॑व । ए॒वास्य॑ । अ॒स्य सा॑ ।

द्वितीय काण्डे – षष्ठः प्रश्नः – (TS 2.6)

सा हस्तेन । हस्तेन योयुप्यते । योयुप्यते यजमानस्य ।
यजमानस्य गोपीथाय । गोपीथाय ब्रह्मवादिनः । ब्रह्मवादिनो वदन्ति ।
ब्रह्मवादिन इति ब्रह्म – वादिनः । वदन्ति किम् । किं यज्ञस्य ।
यज्ञस्य यजमानः । यजमान इति । इति प्रस्तरः । प्रस्तर इति ।
प्रस्तर इति प्र – स्तरः । इति तस्य । तस्य क्व । क्व सुवर्गः ।
सुवर्गो लोकः । सुवर्ग इति सुवः – गः । लोक इति ।
इत्याहवनीयः । आहवनीय इति । आहवनीय इत्या – हवनीयः ।
इति ब्रूयात् । ब्रूयाद् यत् । यत् प्रस्तरम् । प्रस्तरमाहवनीये ।
प्रस्तरमिति प्र – स्तरम् । आहवनीये प्रहरति । आहवनीय
इत्या – हवनीये । प्रहरति यजमानम् । प्रहरतीति प्र – हरति ।
यजमानमेव । एव सुवर्गम् । 28 (50/58)

T.S.2.6.5.6 - Kramam

सुवर्गं लोकम् । सुवर्गमिति सुवः – गम् । लोकम् गमयति ।
गमयति वि । वि वै । वा एतत् । एतद् यजमानः । यजमानो लिशते ।
लिशते यत् । यत् प्रस्तरम् । प्रस्तरं योयुप्यन्ते । प्रस्तरमिति
प्र – स्तरम् । योयुप्यन्ते बर्हिः । बर्हिरनु । अनु प्र । प्र हरति ।

हरति॑ शान्त्यै॑ । शान्त्या॑ अ॒नार॒म्भ॒णः । अ॒नार॒म्भ॒ण इ॒व ।
 अ॒नार॒म्भ॒ण इत्य॑ना – र॒म्भ॒णः । इ॒व वै । वा ए॒तर्हि॑ ।
 ए॒तर्ह्य॒दध्व॑र्युः । अ॒दध्व॑र्युः सः । स ई॒श्वरः॑ । ई॒श्वरो॑ वे॒पनः॑ ।
 वे॒पनो॑ भ॒वितोः॑ । भ॒वितो॑र् ध्रु॒वा । ध्रु॒वा ऽसि॑ । अ॒सीति॑ । इती॒माम् ।
 इ॒माम॒भि । अ॒भि मृ॑शति । मृ॒शती॒यम् । इ॒यं वै । वै ध्रु॒वा ।
 ध्रु॒वाऽस्याम् । अ॒स्यामे॒व । ए॒व प्र॒ति । प्र॒ति ति॒ष्ठति॑ । ति॒ष्ठति॑ न ।
 न वे॒पनः॑ । वे॒पनो॑ भ॒वति॑ । भ॒वत्य॒गा(३)न् । अ॒गा(३)न॒ग्नीत् ।
 अ॒ग्नीदि॒ति । अ॒ग्नीदि॒त्यग्नि॑-इ॒त् । इ॒त्याह॑ । आ॒ह यत् । यद् ब्रू॒यात् ।
 ब्रू॒याद॒गन् । अ॒गन्नि॒ग्निः । अ॒ग्निरि॒ति ( ) । इ॒त्यग्नौ॑ । अ॒ग्नाव॒ग्निम् ।
 अ॒ग्निम् ग॒मये॒त् । ग॒मये॒न् निः । निर् य॒जमा॒नम् ।
 य॒जमा॒नं सु॒वर्गा॒त् । सु॒वर्गा॒ल्लो॒कात् । सु॒वर्गा॒दि॒ति सु॒वः – गा॒त् ।
 लो॒काद् भ॒जेत् । भ॒जेद॒गन् । अ॒गन्नि॒ति । इ॒त्ये॒व । ए॒व ब्रू॒यात् ।
 ब्रू॒याद् य॒जमा॒नम् । य॒जमा॒नमे॒व । ए॒व सु॒वर्ग॒म् । सु॒वर्गं॑ लो॒कम् ।
 सु॒वर्ग॒मि॒ति सु॒वः – ग॒म् । लो॒कम् ग॒मय॑ति ।

गमयतीति गमयति ॥ 29 (67/73)

(आसाद्य प्रा – नतिदृशनं करोति – हरति – वियुयाद् –
यजमानमेवा – ऽग्निरिति – सप्तदश च) (A5)

T.S.2.6.6.1 - Kramam

अग्नेस्त्रयः । त्रयो ज्यायाँसः । ज्यायाँसो भ्रातरः । भ्रातर
आसन् । आसन् ते । ते देवेभ्यः । देवेभ्यो हव्यम् । हव्यं वहन्तः ।
वहन्तः प्र । प्रामीयन्त । अमीयन्त सः । सोऽग्निः । अग्निरबिभेत् ।
अबिभेदित्थम् । इत्थं वाव । वाव स्यः । स्य आर्तिम् । आर्तिमा ।
आऽरिष्यति । अरिष्यतीति । इति सः । स निलायत । निलायत सः ।
सोऽपः । अपः प्र । प्राविशत् । अविशत् तम् । तम् देवताः ।
देवताः प्रैषम् । प्रैषमैच्छन् । प्रैषमिति प्र – एषम् । ऐच्छन् तम् ।
तम् मथ्स्यः । मथ्स्यः प्र । प्राब्रवीत् । अब्रवीत् तम् । तमशपत् ।
अशपद् धियाधिया । धियाधिया त्वा । धियाधियेति धिया – धिया ।
त्वा वद्ध्यासुः । वद्ध्यासुर् यः । यो मा । मा प्र । प्रावोचः ।
अवोच इति । इति तस्मात् । तस्मान् मथ्स्यम् ।

मथ्स्य॑म् धि॒याधि॑या । धि॒याधि॑या घ्नन्ति । धि॒याधि॑येति धि॒या-धि॒या ।

घ्नन्ति॑ श॒प्तः । श॒प्तो हि । 30 (50/53)

T.S.2.6.6.2 - Kramam

हि॑ तम् । त॒मनु॑ । अ॒न्ववि॑न्दन् । अ॒वि॒न्दन् तम् । त॒मब्रु॑वन् ।
 अ॒ब्रुव॑न्नुप॑ । उ॒प नः॑ । न॒ आ । आ॒ वर्त॑स्व । वर्त॑स्व ह॒व्यम् ।
 ह॒व्यम् नः॑ । नो॒ वह॑ । व॒हेति॑ । इति॑ सः । सोऽब्र॑वीत् ।
 अब्र॑वीद् वरम् । वरं॑ वृ॒णै । वृ॒णै यत् । यदे॒व । ए॒व गृ॑हीत॒स्य ।
 गृ॑हीत॒स्याहु॑त॒स्य । अ॒हुत॑स्य ब॒हिःप॑रिधि । ब॒हिःप॑रिधि॒ स्कन्दा॑त् ।
 ब॒हिःप॑रिधीति॑ ब॒हिः - प॑रिधि । स्क॒न्दात् तत् । तन् मे॑ ।
 मे भ्रा॑तृ॒णाम् । भ्रा॑तृ॒णाम् भा॒गधे॑यम् । भा॒गधे॑य॒मस॑त् । भा॒गधे॑य॒मिति॑
 भा॒ग - धे॑यम् । अ॒सदि॑ति । इति॑ तस्मा॑त् । तस्मा॑द् यत् । यद्
 गृ॑हीत॒स्य । गृ॑हीत॒स्याहु॑त॒स्य । अ॒हुत॑स्य ब॒हिःप॑रिधि । ब॒हिःप॑रिधि
 स्क॒न्दति॑ । ब॒हिःप॑रिधीति॑ ब॒हिः - प॑रिधि । स्क॒न्दति॑ तेषा॑म् । तेषा॑म्
 तत् । तद् भा॒गधे॑यम् । भा॒गधे॑यम् तान् । भा॒गधे॑य॒मिति॑ भा॒ग-धे॑यम् ।
 ताने॒व । ए॒व तेन॑ । तेन॑ प्री॒णाति॑ । प्री॒णाति॑ प॒रिधीन् । प॒रिधीन् प॑रि ।
 प॒रिधी॑निति॑ प॒रि - धीन् । प॒रि द॑धाति । द॒धाति॑ रक्ष॑साम् ।

द्वितीय काण्डे – षष्ठः प्रश्नः – (TS 2.6)

रक्ष॑साम॒प॒ह॒त्यै॑ । अ॒प॒ह॒त्यै॑ स॒म् । अ॒प॒ह॒त्या॑ इ॒त्य॒प॒ – ह॒त्यै॑ ।

स॒ꣳ स्पर्॑श्श॒यति॑ । स्पर्॑श्श॒यति॑ रक्ष॑साम् । 31 (50/56)

T.S.2.6.6.3 - Kramam

रक्ष॑साम॒न॒न्व॒व॒चा॒राय॑ । अ॒न॒न्व॒व॒चा॒राय॑ न ।

अ॒न॒न्व॒व॒चा॒रा॒ये॒त्य॒न॒नु॑ – अ॒व॒चा॒राय॑ । न पु॒र॒स्तात्॑ । पु॒र॒स्तात्॑ परि॑ ।

परि॑ द॒धाति॑ । द॒धा॒त्या॒दि॒त्यः॑ । आ॒दि॒त्यो॑ हि । ह्ये॒व । ए॒वो॒द्यन्॑ । उ॒द्यन्॑
पु॒र॒स्तात्॑ । उ॒द्यन्नि॑त्युत्-यन् । पु॒र॒स्ताद् रक्षा॑ꣳसि । रक्षा॑ꣳस्य॒प॒ह॒न्ति॑ ।

अ॒प॒ह॒न्त्यूर्ध्वे॑ । अ॒प॒ह॒न्ती॒त्य॒प॒ – ह॒न्ति॑ । ऊ॒र्ध्वे॑ स॒मिधौ॑ ।

ऊ॒र्ध्वे॑ इ॒त्यूर्ध्वे॑ । स॒मि॒धा॒वा । स॒मि॒धा॒वि॒ति॑ सं – इ॒धौ॑ । आ द॒धाति॑ ।

द॒धा॒त्यु॒परि॑ष्ठात् । उ॒परि॑ष्ठादे॒व । ए॒व रक्षा॑ꣳसि । रक्षा॑ꣳस्य॒प॒ ।

अ॒प॒ ह॒न्ति॑ । ह॒न्ति॑ य॒जु॒षा । य॒जु॒षाऽन्या॑म् । अ॒न्याम् तू॒ष्णीम्॑ ।

तू॒ष्णी॒म॒न्याम्॑ । अ॒न्याम् मि॒थु॒न॒त्वाय॑ । मि॒थु॒न॒त्वाय॑ द्वे । मि॒थु॒न॒त्वाये॑ति॑

मि॒थु॒न – त्वाय॑ । द्वे आ । द्वे इति॑ द्वे । आ द॒धाति॑ । द॒धाति॑ द्वि॒पात् ।

द्वि॒पाद् य॒ज॒मा॒नः॑ । द्वि॒पा॒दि॒ति॑ द्वि – पात् । य॒ज॒मा॒नः॑ प्र॒ति॒ष्ठि॒त्यै॑ ।

प्र॒ति॒ष्ठि॒त्यै॑ ब्र॒ह्म॒वा॒दि॒नः॑ । प्र॒ति॒ष्ठि॒त्या॑ इति॑ प्र॒ति – स्थि॒त्यै॑ ।

ब्र॒ह्म॒वा॒दि॒नो॑ वद॒न्ति॑ । ब्र॒ह्म॒वा॒दि॒न इति॑ ब्र॒ह्म – वा॒दि॒नः॑ । वद॒न्ति॑ सः ।

स तु । त्वै । वै यजेत । यजेत यः । यो यज्ञस्य । यज्ञस्यार्त्या ।
 आर्त्या वसीयान् । वसीयान्त् स्यात् । स्यादिति । इति भूपतये ।
 भूपतये स्वाहा ॥ भूपतय इति भू - पतये । स्वाहा भुवनपतये ।
 भुवनपतये स्वाहा ॥ भुवनपतय इति भुवन - पतये ।
 स्वाहा भूतानाम् । भूतानाम् पतये । 32 (50/62)

T.S.2.6.6.4 - Kramam

पतये स्वाहा । स्वाहेति । इति स्कन्नम् । स्कन्नमनु । अनु मन्त्रयेत ।
 मन्त्रयेत यज्ञस्य । यज्ञस्यैव । एव तत् । तदार्त्या । आर्त्या यजमानः ।
 यजमानो वसीयान् । वसीयान् भवति । भवति भूयसीः । भूयसीर्-
 हि । हि देवताः । देवताः प्रीणाति । प्रीणाति जामि । जामि वै ।
 वा एतत् । एतद् यज्ञस्य । यज्ञस्य क्रियते । क्रियते यत् ।
 यदन्वञ्चौ । अन्वञ्चौ पुरोडाशौ । पुरोडाशावुपाञ्शुयाजम् ।
 उपाञ्शुयाजमन्तरा । उपाञ्शुयाजमित्युपाञ्शु - याजम् ।
 अन्तरा यजति । यजत्यजामित्वाय । अजामित्वायाथौ ।
 अजामित्वायेत्यजामि - त्वाय । अथो मिथुनत्वाय । अथो इत्यथौ ।
 मिथुनत्वायाग्निः । मिथुनत्वायेति मिथुन - त्वाय । अग्निरमुष्मिन् ।

अ॒मुष्मिन् लो॒के । लो॒क आसी॑त् । आसी॑द् य॒मः । य॒मोऽस्मिन् ।
 अ॒स्मिन् ते । ते दे॒वाः । दे॒वा अब्रु॑वन् । अब्रु॑वन्ना । ए॒त । इ॒तेमौ ।
 इ॒मौ वि । वि परि॑ । पर्यू॑हाम । ऊ॒हामेति॑ । इ॒त्यन्नाद्ये॑न ।
 अ॒न्नाद्ये॑न दे॒वाः । अ॒न्नाद्ये॑नेत्य॒न्न – अ॒द्येन॑ । दे॒वा अ॒ग्निम् ।
 अ॒ग्निमु॒पाम॑न्त्रयन्त । 33 (50/4/55)

T.S.2.6.6.5 - Kramam

उ॒पाम॑न्त्रयन्त रा॒ज्येन॑ । उ॒पाम॑न्त्रयन्तेत्यु॒प – अ॒मन्त्र॑यन्त । रा॒ज्येन॑
 पि॒तरः॑ । पि॒तरो॑ य॒मम् । य॒मम् तस्मा॑त् । तस्मा॑द॒ग्निः । अ॒ग्निर्
 दे॒वाना॑म् । दे॒वाना॑मन्नादः । अ॒न्नादो॑ य॒मः । अ॒न्नाद॑ इत्य॒न्न – अ॒दः ।
 य॒मः पि॒तृणा॑म् । पि॒तृणा॑ राजा॑ । राजा॑ यः । य ए॒वम् । ए॒वं वे॒द ।
 वे॒द प्र । प्र रा॒ज्यम् । रा॒ज्यम॑न्नाद्यम् । अ॒न्नाद्य॑माप्नोति ।
 अ॒न्नाद्य॑मित्य॒न्न – अ॒द्यम् । आ॒प्नोति॑ तस्मै॑ । तस्मा॑ ए॒तत् ।
 ए॒तद् भा॒गधे॑यम् । भा॒गधे॑यम् प्र । भा॒गधे॑यमिति॑ भा॒ग – धे॑यम् ।
 प्रा॒यच्छ॑न् । अ॒यच्छ॑न् यत् । यद॒ग्नये॑ । अ॒ग्नये॑ स्वि॒ष्टकृ॑ते ।
 स्वि॒ष्टकृ॑तेऽव॒द्यन्ति॑ । स्वि॒ष्टकृ॑त इति॑ स्वि॒ष्ट – कृ॑ते । अ॒वद्य॑न्ति यत् ।
 अ॒वद्य॑न्तीत्य॒व – द्य॑न्ति । यद॒ग्नये॑ । अ॒ग्नये॑ स्वि॒ष्टकृ॑ते ।

स्वि॒ष्ट॒कृ॒तेऽव॒द्यति॑ । स्वि॒ष्ट॒कृ॒त इति॑ स्वि॒ष्ट – कृ॒ते॑ । अ॒व॒द्यति॑
 भा॒ग॒धे॒येन॑ । अ॒व॒द्यती॒त्यव॑ – द्यति॑ । भा॒ग॒धे॒येनै॒व । भा॒ग॒धे॒येनेति॑
 भा॒ग – धे॒येन॑ । ए॒व तत् । तद् रु॒द्रम् । रु॒द्रं॑ स॒म् । स॒म॒र्द्धयति॑ ।
 अ॒र्धयति॑ स॒कृ॒त्स॒कृ॒त् । स॒कृ॒त्स॒कृ॒दव॑ । स॒कृ॒त्स॒कृ॒दिति॑
 स॒कृ॒त् – स॒कृ॒त् । अ॒व द्यति॑ । द्यति॑ स॒कृ॒त् । स॒कृ॒दिव॑ ।
 इ॒व हि॑ । हि॒ रु॒द्रः । रु॒द्र उत्त॑रा॒र्द्धात् । उत्त॑रा॒र्द्धाद॒व ।
 उत्त॑रा॒र्द्धादित्यु॑त – अ॒र्द्धात् । अ॒व द्यति॑ । द्यत्ये॒षा । ए॒षा वै ।
 वै रु॒द्रस्य॑ ( ) । रु॒द्रस्य॑ दिक् । 34 (50/61)

T.S.2.6.6.6 - Kramam

दि॒ख् स्वा॒याम् । स्वा॒यामे॒व । ए॒व दि॒शि । दि॒शि रु॒द्रम् । रु॒द्रम्
 नि॒र॒व॒दय॑ते । नि॒र॒व॒दय॑ते द्विः । नि॒र॒व॒दय॑त इति॑ निः – अ॒व॒दय॑ते ।
 द्वि॒र॒भि । अ॒भि घा॑रयति । घा॒रय॑ति च॒तु॒र॒व॒त्तस्य॑ । च॒तु॒र॒व॒त्तस्याप्त्यै॑ ।
 च॒तु॒र॒व॒त्तस्येति॑ च॒तुः – अ॒व॒त्तस्य॑ । आ॒प्त्यै प॒शवः॑ । प॒शवो॑ वै ।
 वै पूर्वाः॑ । पूर्वा॑ आ॒हु॒तयः॑ । आ॒हु॒तय॑ ए॒षः । आ॒हु॒तय॑ इत्या-हु॒तयः॑ ।
 ए॒ष रु॒द्रः । रु॒द्रो यत् । यद॒ग्निः । अ॒ग्निर् यत् । यत् पूर्वाः॑ ।
 पूर्वा॑ आ॒हु॒तीः । आ॒हु॒तीर॒भि । आ॒हु॒तीरि॒त्या-हु॒तीः । अ॒भि जु॒हु॒यात् ।

द्वितीय काण्डे – षष्ठः प्रश्नः – (TS 2.6)

जुहु॒याद् रु॒द्राय॑ । रु॒द्राय॑ प॒शून् । प॒शून्पि॑ । अपि॑ द॒ध्यात् ।
द॒ध्यादप॑शुः । अ॒पशु॑र् यज॒मानः॑ । यज॒मानः॑ स्यात् । स्याद॒तिहा॑य ।
अ॒तिहा॑य पूर्वाः॑ । अ॒तिहा॑येत्यति॑ – हा॒य । पूर्वा॑ आहु॒तीः ।
आहु॒तीर् जुहो॑ति । आहु॒तीरि॒त्या – हु॒तीः । जुहो॑ति प॒शूनाम् ।
प॒शूनाम् गो॑पीथा॒य । गो॑पीथा॒येति॑ गो॒पीथा॒य ॥ 35 (37/43)

(श॒प्तः – स्पर्श॑यति – भू॒ताना॑ – म॒ग्नि – रु॒द्रस्य॑ –

स॒प्तत॒त्रिंश॑च्च) (A6)

T.S.2.6.7.1 - Kramam

मनुः॑ पृ॒थिव्याः॑ । पृ॒थिव्या॑ य॒ज्ञिय॑म् । य॒ज्ञिय॑मैच्छत् । ऐ॒च्छथ् सः॑ ।
स घृ॒तम् । घृ॒तम् नि॒षिक्त॑म् । नि॒षिक्त॑मविन्दत् । नि॒षिक्त॑मि॒ति
नि॒-सि॒क्तम् । अ॒विन्द॑थ् सः॑ । सोऽब्र॑वीत् । अ॒ब्रवी॑त् कः॑ । कोऽस्य॑ ।
अ॒स्येश्व॑रः । ई॒श्वरो॑ य॒ज्ञे । य॒ज्ञे ऽपि॑ । अपि॑ कर्तोः॑ । कर्तो॑रिति॑ ।
इति॑ तौ । ताव॑ब्रूताम् । अ॒ब्रूता॑म् मि॒त्रावरु॑णौ । मि॒त्रावरु॑णौ गोः॑ ।
मि॒त्रावरु॑णावि॒ति मि॒त्रा – वरु॑णौ । गो॒रेव॑ । ए॒वाव॑म् । आ॒वमी॑श्वरौ ।
ई॒श्वरौ॑ कर्तोः॑ । कर्तोः॑ स्वः॑ । स्व॑ इति॑ । इति॑ तौ । तौ ततः॑ ।
ततो॑ गा॒म् । गा॑ञ् स॒म् । स॒मैर॑यताम् । ऐ॒रय॑ताञ् सा॑ । सा॑ यत्र॑यत्र॑ ।

यत्रयत्र न्यक्रामत् । यतयत्रेति यत्र – यत्र । न्यक्रामत् ततः ।
 न्यक्रामदिति नि – अक्रामत् । ततो घृतम् । घृतमपीड्यत ।
 अपीड्यत तस्मात् । तस्माद् घृतपदी । घृतपद्युच्यते । घृतपदीति
 घृत – पदी । उच्यते तत् । तदस्यै । अस्यै जन्म । जन्मोपहृतम् ।
 उपहृतं रथन्तरम् । उपहृतमित्युप – हृतम् । रथन्तरं सह ।
 रथन्तरमिति रथम् – तरम् । सह पृथिव्या । पृथिव्येति । इत्याह ।

आहेयम् । 36 (50/57)

T.S.2.6.7.2 - Kramam

इयं वै । वै रथन्तरम् । रथन्तरमिमाम् । रथन्तरमिति रथम् – तरम् ।
 इमामेव । एव सह । सहान्नाद्येन । अन्नाद्येनोप ।
 अन्नाद्येनेत्यन्न – अद्येन । उप ह्वयते । ह्वयत उपहृतम् ।
 उपहृतं वामदेव्यम् । उपहृतमित्युप – हृतम् । वामदेव्यं सह ।
 वामदेव्यमिति वाम – देव्यम् । सहान्तरिक्षेण ।
 अन्तरिक्षेणेति । इत्याह । आह पशवः । पशवो वै । वै वामदेव्यम् ।
 वामदेव्यम् पशून् । वामदेव्यमिति वाम – देव्यम् । पशूनेव । एव
 सह । सहान्तरिक्षेण । अन्तरिक्षेणोप । उप ह्वयते । ह्वयत उपहृतम् ।

द्वितीय काण्डे – षष्ठः प्रश्नः – (TS 2.6)

उप॒हू॒तम् बृ॒हत् । उप॒हू॒त॒मित्यु॒प – हू॒तम् । बृ॒ह॒त् सह॒ । सह॒ दि॒वा ।
दि॒वेति॑ । इ॒त्याह॑ । आ॒हैर॒म् । ऐ॒रं वै॑ । वै बृ॒हत् । बृ॒ह॒दि॒रा॒म् ।
इ॒रा॒मे॒व । ए॒व सह॒ । सह॒ दि॒वा । दि॒वो॒प । उप॒ ह्व॒यते॑ । ह्व॒य॒त
उप॒हू॒ताः । उप॒हू॒ताः स॒प्त । उप॒हू॒ता इ॒त्यु॒प – हू॒ताः । स॒प्त हो॒त्राः॑ ।
हो॒त्रा इ॒ति॑ । इ॒त्याह॑ । आ॒ह हो॒त्राः॑ । हो॒त्रा ए॒व । ए॒वो॒प । उप॒ ह्व॒यते॑ ।
ह्व॒य॒त उप॒हू॒ता । उप॒हू॒ता धे॒नुः । उप॒हू॒ते॒त्यु॒प – हू॒ता ।

धे॒नुः स॒हर्ष॑भा । 37 (50/58)

T.S.2.6.7.3 - Kramam

स॒हर्ष॑भेति॑ । स॒हर्ष॑भेति॑ स॒ह-ऋ॑षभा । इ॒त्याह॑ । आ॒ह मि॒थु॒नम् ।
मि॒थु॒नमे॒व । ए॒वो॒प । उप॒ ह्व॒यते॑ । ह्व॒य॒त उप॒हू॒तः । उप॒हू॒तो भ॒क्षः॑ ।
उप॒हू॒त इ॒त्यु॒प – हू॒तः । भ॒क्षः स॒खा । स॒खेति॑ । इ॒त्याह॑ ।
आ॒ह सो॒मपी॑थम् । सो॒मपी॑थमे॒व । सो॒मपी॑थमि॒ति सो॒म – पी॑थम् ।
ए॒वो॒प । उप॒ ह्व॒यते॑ । ह्व॒य॒त उप॒हू॒ता(४)म् । उप॒हू॒ता(४)म् हो॑ ।
उप॒हू॒ता(४)म् इ॒त्यु॒प – हू॒ता(४)म् । हो॑ इ॒ति॑ । हो॑ इ॒ति॑ हो॑ । इ॒त्याह॑ ।
आ॒हा॒त्मा॒नम् । आ॒त्मा॒नमे॒व । ए॒वो॒प । उप॒ ह्व॒यते॑ । ह्व॒य॒त आ॒त्मा ।
आ॒त्मा हि॑ । ह्यु॒प॒हू॒ता॒नाम् । उप॒हू॒ता॒नां वै॑सिष्ठः ।

उप॒हू॒ताना॑मित्युप॒-हू॒ताना॑म् । वसि॑ष्ठ इडा॒म् । इडा॒मुप॑ । उप॒ ह्वय॑ते ।
ह्वय॑ते प॒शवः॑ । प॒शवो॑ वै । वा इडा॒ । इडा॒ प॒शून् । प॒शूने॒व ।
ए॒वोप॑ । उप॒ ह्वय॑ते । ह्वय॑ते च॒तुः । च॒तुरु॑प । उप॒ ह्वय॑ते ।
ह्वय॑ते च॒तुष्पा॑दः । च॒तुष्पा॑दो हि । च॒तुष्पा॑द इति च॒तुः - पा॑दः ।
हि प॒शवः॑ । प॒शवो॑ मा॒नवी॑ । मा॒नवी॑ति । इत्या॑ह । आ॒ह म॒नुः ।
म॒नुर्हि॑ । ह्ये॒ताम् । ए॒ताम॑ग्रे ॥ 38 (50/57)

T.S.2.6.7.4 - Kramam

अ॒ग्रे ऽप॑श्यत् । अ॒प॑श्यद् घृ॒तप॑दी । घृ॒तप॑दीति । घृ॒तप॑दीति
घृ॒त - प॑दी । इत्या॑ह । आ॒ह यत् । य॒देव॑ । ए॒वा॒स्यै॑ । अ॒स्यै॑ प॒दात् ।
प॒दाद् घृ॒तम् । घृ॒तम॑पीड्यत । अ॒पीड्य॑त तस्मा॑त् । तस्मा॑दे॒वम् ।
ए॒वमा॑ह । आ॒ह मै॒त्राव॑रुणी । मै॒त्राव॑रुणीति । मै॒त्राव॑रुणीति
मै॒त्रा - व॑रुणी । इत्या॑ह । आ॒ह मि॒त्राव॑रुणौ । मि॒त्राव॑रुणौ हि ।
मि॒त्राव॑रुणा॒विति॑ मि॒त्रा - व॑रुणौ । ह्ये॒नाम् । ए॒नाꣳ स॒मैर॑यताम् ।
स॒मैर॑यताम् ब्र॒ह्म । स॒मैर॑यता॒मिति॑ सं - ऐ॒रय॑ताम् । ब्र॒ह्म दे॒वकृ॑तम् ।
दे॒वकृ॑तमु॒पहू॑तम् । दे॒वकृ॑त॒मिति॑ दे॒व - कृ॑तम् । उप॒हू॑त॒मिति॑ ।
उप॒हू॑त॒मित्यु॑प - हू॒तम् । इत्या॑ह । आ॒ह ब्र॒ह्म । ब्र॒ह्मै॒व । ए॒वोप॑ ।

द्वितीय काण्डे – षष्ठः प्रश्नः – (TS 2.6)

उप॑ ह॒यते॑ । ह॒यते॑ दै॒व्याः॑ । दै॒व्या अ॒ध्व॒र्य॒वः॑ । अ॒ध्व॒र्य॒व उप॑हू॒ताः ।
उप॑हू॒ता उप॑हू॒ताः । उप॑हू॒ता इत्युप॑ – हू॒ताः । उप॑हू॒ता मनु॑ष्याः ।
उप॑हू॒ता इत्युप॑ – हू॒ताः । मनु॑ष्या इति॑ । इत्या॒ह । आ॒ह दे॒वमनु॑ष्यान् ।
दे॒वमनु॑ष्या॒ने॒व । दे॒वमनु॑ष्या॒नि॒ति दे॒व-मनु॑ष्यान् । ए॒वोप॑ । उप॑ ह॒यते॑ ।
ह॒यते॑ ये । य इ॒मम् । इ॒मं य॑ज्ञम् । य॒ज्ञम॒वान् । अ॒वान् ये ।
ये य॒ज्ञप॑तिम् । य॒ज्ञप॑तिं व॒र्द्धान् । य॒ज्ञप॑तिमि॒ति य॒ज्ञ – प॑तिम् ।
व॒र्द्धानि॑ति । इत्या॒ह । आ॒ह य॒ज्ञाय॑ । 39 (50/60)

T.S.2.6.7.5 - Kramam

य॒ज्ञाय॑ च । चै॒व । ए॒व य॒जमा॑नाय । य॒जमा॑नाय च । चा॒शिष॑म् ।
आ॒शिष॑मा । आ॒शिष॑मि॒त्या – शि॑षम् । आ शा॒स्ते । शा॒स्त उप॑हू॒ते ।
उप॑हू॒ते द्या॒वापृ॑थि॒वी । उप॑हू॒ते इत्युप॑ – हू॒ते । द्या॒वापृ॑थि॒वी इति॑ ।
द्या॒वापृ॑थि॒वी इति॑ द्या॒वा – पृ॑थि॒वी । इत्या॒ह । आ॒ह द्या॒वापृ॑थि॒वी ।
द्या॒वापृ॑थि॒वी ए॒व । द्या॒वापृ॑थि॒वी इति॑ द्या॒वा – पृ॑थि॒वी । ए॒वोप॑ ।
उप॑ ह॒यते॑ । ह॒यते॑ पू॒र्वजे॑ । पू॒र्वजे॑ ऋ॒ताव॑री । पू॒र्वजे॑ इति॑ पू॒र्व-जे॑ ।
ऋ॒ताव॑री इति॑ । ऋ॒ताव॑री इत्यृ॒त – व॑री । इत्या॒ह । आ॒ह पू॒र्वजे॑ ।
पू॒र्वजे॑ हि । पू॒र्वजे॑ इति॑ पू॒र्व – जे॑ । ह्ये॒ते । ए॒ते ऋ॒ताव॑री ।

ए॒ते इत्ये॒ते । ऋ॒ता॒वरी॑ दे॒वी । ऋ॒ता॒वरी॑ इत्यृ॒त - व॒री । दे॒वी दे॒वपु॒त्रे ।
 दे॒वी इति॑ दे॒वी । दे॒वपु॒त्रे इति॑ । दे॒वपु॒त्रे इति॑ दे॒व - पु॒त्रे । इत्या॒ह ।
 आ॒ह दे॒वी । दे॒वी हि॑ । दे॒वी इति॑ दे॒वी । ह्ये॒ते । ए॒ते दे॒वपु॒त्रे ।
 ए॒ते इत्ये॒ते । दे॒वपु॒त्रे उप॑हूतः । दे॒वपु॒त्रे इति॑ दे॒व - पु॒त्रे ।
 उप॑हूतोऽय॒म् । उप॑हूत इत्युप - हू॒तः । अ॒यं य॑ज॒मानः॑ ।
 य॒ज॒मान॑ इति॑ । इत्या॒ह । आ॒ह य॒ज॒मान॑म् । य॒ज॒मान॑मे॒व । ए॒वोप॑ ।
 उप॑ ह्वयते । ह्व॒यत॑ उत्त॒रस्या॑म् । उत्त॒रस्या॑म् दे॒वय॒ज्याया॑म् ॥
 उत्त॒रस्या॑मित्युत् - त॒रस्या॑म् । दे॒वय॒ज्याया॑मुप॑हूतः । दे॒वय॒ज्याया॑मिति॑
 दे॒व - य॒ज्याया॑म् । उप॑हूतो भू॒यसि॑ । उप॑हूत इत्युप - हू॒तः ।
 भू॒यसि॑ ह॒विष्क॑रणे । ह॒विष्क॑रण उप॑हूतः ।
 ह॒विष्क॑रण इति॑ ह॒विः - क॑रणे । उप॑हूतो दि॒व्ये ।
 उप॑हूत इत्युप - हू॒तः । दि॒व्ये धा॑मन् । धा॑मन्नुप॑हूतः ( ) ।
 उप॑हूत इति॑ । उप॑हूत इत्युप - हू॒तः । 40 (50/71)

T.S.2.6.7.6 - Kramam

इ॒त्याह॑ । आ॒ह प्र॒जा । प्र॒जा वै । प्र॒जेति॑ प्र – जा । वा उत्तरा॑ ।
उत्तरा॑ दे॒वय॒ज्या । उत्तरे॑त्युत् – तरा॑ । दे॒वय॒ज्या प॒शवः॑ । दे॒वय॒ज्येति॑
दे॒व – य॒ज्या । प॒शवो॑ भू॒यः । भू॒यो ह॒विष्क॑रणम् । ह॒विष्क॑रणञ्
सु॒वर्गः॑ । ह॒विष्क॑रणमि॒ति ह॒विः – क॑रणम् । सु॒वर्गो॑ लो॒कः ।
सु॒वर्ग इति॑ सु॒वः – गः॑ । लो॒को दि॒व्यम् । दि॒व्यम् धा॒म । धा॒मेद॑म् ।
इ॒दम॑सि । अ॒सीद॑म् । इ॒दम॑सि । अ॒सीति॑ । इत्ये॒व । ए॒व य॒ज्ञस्य॑ ।
य॒ज्ञस्य॑ प्रि॒यम् । प्रि॒यम् धा॒म । धा॒मोप॑ । उप॑ ह॒यते॑ । ह॒यते॑ वि॒श्वम् ।
वि॒श्वम॑स्य । अ॒स्य प्रि॒यम् । प्रि॒यमु॑प॒हूत॑म् । उप॒हूत॑मि॒ति ।
उप॒हूत॑मित्यु॒प – हू॒तम् । इ॒त्याह॑ । आ॒हाछ॑म्बट्कारम् ।
अ॒छम्ब॑ट्कारमे॒व । अ॒छम्ब॑ट्कारमि॒त्यछ॑म्बट् – का॒रम् । ए॒वोप॑ ।
उप॑ ह॒यते॑ । ह॒यत॑ इति॑ ह॒यते॑ ॥ 41 (34/41)

(आ॒ह – धे॒नु – रे॒तां – व॑र्धानि॒त्याह॑ – धा॒मन्नु॑प॒हूत॑ –
श्च॑तुस्त्रिं॒शच्च॑) (A7)

T.S.2.6.8.1 - Kramam

प॒श॒वो॒ वै । वा॒ इ॒डा । इ॒डा स्व॒यम् । स्व॒य॒मा । आ द॑त्ते ।
 द॒त्ते का॒मम् । का॒म॒मे॒व । ए॒वा॒त्म॒ना । आ॒त्म॒ना प॒शूना॑म् । प॒शूना॑मा ।
 आ द॑त्ते । द॒त्ते न । न हि । ह्य॒न्यः । अ॒न्यः का॒मम् । का॒मम् प॒शूना॑म् ।
 प॒शूना॑म् प्र॒यच्छ॑ति । प्र॒यच्छ॑ति वा॒चः । प्र॒यच्छ॑तीति॒ प्र – य॑च्छति ।
 वा॒चस्प॑तये । प॒तये॑ त्वा । त्वा हु॒तम् । हु॒तम् प्र । प्रा॒श्ना॒मि ।
 अ॒श्ना॒मीति॑ । इ॒त्याह॑ । आ॒ह वा॒चम् । वा॒च॒मे॒व । ए॒व भा॒ग॒धेये॑न ।
 भा॒ग॒धेये॑न प्री॒णाति॑ । भा॒ग॒धेये॑नेति॒ भाग॑ – धेये॑न । प्री॒णाति॑ स॒द॒सः ।
 स॒द॒सस्प॑तये । प॒तये॑ त्वा । त्वा हु॒तम् । हु॒तम् प्र । प्रा॒श्ना॒मि ।
 अ॒श्ना॒मीति॑ । इ॒त्याह॑ । आ॒ह स्व॒गाकृ॑त्यै । स्व॒गाकृ॑त्यै च॒तु॒र॒व॒त्तम् ।
 स्व॒गाकृ॑त्या इति॒ स्व॒गा – कृ॑त्यै । च॒तु॒र॒व॒त्तम् भ॑वति । च॒तु॒र॒व॒त्तमि॑ति
 च॒तुः – अ॒व॒त्तम् । भ॑वति॒ ह॒विः । ह॒विर् वै । वै च॒तु॒र॒व॒त्तम् ।
 च॒तु॒र॒व॒त्तम् प॒श॒वः । च॒तु॒र॒व॒त्तमि॑ति च॒तुः – अ॒व॒त्तम् ।
 प॒श॒वश्च॑तु॒र॒व॒त्तम् । च॒तु॒र॒व॒त्तं य॑त् । च॒तु॒र॒व॒त्तमि॑ति च॒तुः – अ॒व॒त्तम् ।
 य॒द्धोता॑ । हो॒ता प्रा॒श्नी॒यात् । प्रा॒श्नी॒याद्धो॑ता ।
 प्रा॒श्नी॒यादि॑ति॒ प्र – अ॒श्नी॒यात् । हो॒ता ऽऽ॒र्ति॒म् । 42 (50/57)

T.S.2.6.8.2 - Kramam

आ॒र्ति॒मा । आ॒च्छे॒त् । ऋ॒च्छे॒द् यत् । यद॒ग्नौ । अ॒ग्नौ जु॒हुयात् ।
जु॒हुयाद् रु॒द्राय॑ । रु॒द्राय॑ प॒शून् । प॒शून्पि॑ । अ॒पि द॒ध्यात् ।
द॒ध्याद॒पशुः॑ । अ॒पशु॑र् यज॒मानः॑ । यज॒मानः॑ स्यात् । स्याद् वा॒चः ।
वा॒चस्प॑तये । प॒तये॑ त्वा । त्वा हु॒तम् । हु॒तम् प्र । प्रा॒श्नामि॑ ।
अ॒श्नामी॑ति । इ॒त्याह॑ । आ॒ह प॒रोक्ष॑म् । प॒रोक्ष॑मेव । प॒रोक्ष॑मिति॑
प॒रः – अ॒क्षम् । ए॒वैन॑त् । ए॒नज् जु॒होति॑ । जु॒होति॑ स॒दसः॑ ।
स॒दस॑स्प॒तये॑ । प॒तये॑ त्वा । त्वा हु॒तम् । हु॒तम् प्र । प्रा॒श्नामि॑ ।
अ॒श्नामी॑ति । इ॒त्याह॑ । आ॒ह स्व॒गाकृ॑त्यै । स्व॒गाकृ॑त्यै प्र ।
स्व॒गाकृ॑त्या इति॑ स्व॒गा – कृ॑त्यै । प्रा॒श्नन्ति॑ । अ॒श्नन्ति॑ ती॒र्थे ।
ती॒र्थ ए॒व । ए॒व प्र । प्रा॒श्नन्ति॑ । अ॒श्नन्ति॑ दक्षि॒णाम् ।
दक्षि॒णाम् द॑दाति । द॒दाति॑ ती॒र्थे । ती॒र्थ ए॒व । ए॒व दक्षि॒णाम् ।
दक्षि॒णाम् द॑दाति । द॒दाति॑ वि । वि वै । वा ए॒तत् । ए॒तद् य॒ज्ञम् ।
य॒ज्ञम् छि॑न्दन्ति । 43 (50/52)

T.S.2.6.8.3 - Kramam

छि॒न्दन्ति॑ यत् । यन् म॒द्ध्यतः॑ । म॒द्ध्यतः॑ प्रा॒श्नन्ति॑ । प्रा॒श्नन्त्य॒द्भिः॑ ।
 प्रा॒श्नन्तीति॑ प्र - अ॒श्नन्ति॑ । अ॒द्भिर् मा॒र्जयन्ते॑ । अ॒द्भिरित्य॑त्-भिः ।
 मा॒र्जयन्त॑ आपः । आपो॑ वै । वै सर्वाः॑ । सर्वा॑ दे॒वताः॑ । दे॒वता॑
 दे॒वताभिः॑ । दे॒वताभिरे॒व । ए॒व य॒ज्ञम् । य॒ज्ञञ् सम् । सम् तन्व॑न्ति ।
 तन्व॑न्ति दे॒वाः । दे॒वा वै । वै य॒ज्ञात् । य॒ज्ञाद् रु॒द्रम् । रु॒द्रमन्तः॑ ।
 अ॒न्तराय॑न् । आ॒यन्त् सः । स य॒ज्ञम् । य॒ज्ञमवि॑द्ध्यत् । अ॒वि॒द्ध्यत्
 तम् । तम् दे॒वाः । दे॒वा अ॒भि । अ॒भि सम् । सम॑गच्छन्त ।
 अ॒गच्छ॑न्त क॒ल्पताम् । क॒ल्पताम् नः॑ । न इ॒दम् । इ॒दमिति॑ ।
 इति॑ ते । तेऽब्रु॑वन् । अ॒ब्रुव॑न्त् स्वि॒ष्टम् । स्वि॒ष्टं वै । स्वि॒ष्टमिति॑
 सु - इ॒ष्टम् । वै नः॑ । न इ॒दम् । इ॒दम् भ॑विष्यति । भ॒विष्य॑ति यत् ।
 य॒दिमम् । इ॒मञ् रा॑धयिष्यामः । रा॒धयि॑ष्याम इति॑ । इति॑ तत् ।
 तथ् स्वि॒ष्टकृ॑तः । स्वि॒ष्टकृ॑तः स्वि॒ष्टकृ॑त्वम् ।
 स्वि॒ष्टकृ॑त इति॑ स्वि॒ष्ट - कृ॑तः । स्वि॒ष्टकृ॑त्वम् तस्य॑ ।
 स्वि॒ष्टकृ॑त्वमिति॑ स्वि॒ष्टकृ॑त् - त्वम् । तस्या॑वि॒द्धम् । आ॒वि॒द्धम् निः॑ ।
 आ॒वि॒द्धमि॒त्या - वि॒द्धम् । नि॒रकृ॑न्तन् । 44 (50/56)

T.S.2.6.8.4 - Kramam

अकृ॒न्तन्॑. यवे॒न । यवे॒न॑ सम्मि॒तम् । सम्मि॒तम् तस्मा॑त् ।
 सम्मि॒तमि॒ति सं – मि॒तम् । तस्मा॑द् यवमा॒त्रम् । यवमा॒त्रमव॑ ।
 यवमा॒त्रमि॒ति यव – मा॒त्रम् । अव॑ द्येत् । द्येद् यत् । यज् ज्यायः॑ ।
 ज्यायो॑ ऽवद्येत् । अवद्येद् रोपये॑त् । अवद्येदित्यव॑ – द्येत् । रोपये॑त्
 तत् । तद् य॒ज्ञस्य॑ । य॒ज्ञस्य॑ यत् । यदुप॑ । उप॑ च । च स्तृ॒णीयात् ।
 स्तृ॒णीयाद॒भि । अ॒भि च । च घा॒रये॑त् । घा॒रये॑ दुभयतस्स॑श्वायि॒ ।
 उभयतस्स॑श्वायि॒ कुर्या॑त् ।
 उभयतस्स॑श्वायीत्युभयतः॑ – स॑श्वायि॒ । कुर्या॑दवदाय॑ ।
 अव॒दाया॒भि । अव॒दायेत्यव॑ – दा॒य । अ॒भि घा॒रयति॑ । घा॒रयति॑ द्विः ।
 द्विः सम् । सं प॒द्यते॑ । प॒द्यते॑ द्विपा॒त् । द्विपा॑द् यज॒मानः॑ । द्विपा॑दिति॒
 द्वि – पा॒त् । यज॒मानः॑ प्र॒तिष्ठि॑त्यै । प्र॒तिष्ठि॑त्यै यत् । प्र॒तिष्ठि॑त्या इति॒
 प्र॒ति – स्थि॑त्यै । यत् ति॒रश्चीन॑म् । ति॒रश्चीन॑मति॒हरे॑त् ।
 अति॒हरे॑दन॒भिवि॑द्धम् । अति॒हरे॑दित्यति॒हरे॑त् । अन॒भिवि॑द्धं य॒ज्ञस्य॑ ।
 अन॒भिवि॑द्धमि॒त्यन॒भि – वि॑द्धम् । य॒ज्ञस्या॒भि । अ॒भि वि॑ध्येत् ।
 वि॑ध्येद॒ग्रेण॑ । अ॒ग्रेण॑ परि॑ । परि॑ हरति॒ । हरति॑ ती॒र्थेन॑ । ती॒र्थेनै॒व ।

ए॒व परि॑ । परि॑ हरति । ह॒रति॑ तत् । तत् पू॒ष्णे । पू॒ष्णे परि॑ ।

पर्य॑हरन् । अ॒हरन् तत् । तत् पू॒षा । 45 (50/59)

T.S.2.6.8.5 - Kramam

पू॒षा प्रा॑श्य । प्रा॑श्य द॒तः । प्रा॑श्येति प्र – अ॒श्य । द॒तोऽरु॑णत् ।

अ॒रुण॑त् तस्मात् । तस्मात् पू॒षा । पू॒षा प्र॑पिष्ट॒भागः॑ ।

प्र॑पिष्ट॒भागो॑ ऽद॒न्तकः॑ । प्र॑पिष्ट॒भाग इति॑ प्र॑पिष्ट – भा॒गः ।

अ॒दन्त॑को हि । हि तम् । तम् दे॒वाः । दे॒वा अ॑ब्रुवन् । अ॒ब्रुवन् वि॑ ।

वि वै । वा अ॒यम् । अ॒यमा॑र्द्धि । आ॒र्द्ध्यप्रा॑शि॒त्रियः॑ ।

अ॒प्राशि॑त्रियो वै । अ॒प्राशि॑त्रिय इत्यप्र – अ॒शि॒त्रियः॑ । वा अ॒यम् ।

अ॒यम॑भूत् । अ॒भूदि॑ति । इति॑ तत् । तद् बृ॒हस्प॑तये । बृ॒हस्प॑तये परि॑ ।

पर्य॑हरन् । अ॒हरन्त् सः॑ । सोऽ॒बिभे॑त् । अ॒बिभे॑द् बृ॒हस्प॑तिः ।

बृ॒हस्प॑तिरि॒त्थम् । इ॒त्थं वा॑व । वा॒व स्यः॑ । स्य आ॒र्तिम् । आ॒र्तिमा॑ ।

आ ऽरि॑ष्यति । अ॒रिष्य॑तीति । इति॑ सः । स ए॒तम् । ए॒तम् म॑न्त्रम् ।

म॑न्त्रमपश्यत् । अ॒पश्य॑त् सूर्य॑स्य । सूर्य॑स्य त्वा । त्वा चक्षु॑षा ।

चक्षु॑षा प्र॒ति । प्र॒ति प॑श्यामि । प॒श्यामी॑ति । इत्य॑ब्रवीत् । अ॒ब्रवी॑न्

न । न हि । हि सूर्य॑स्य । सूर्य॑स्य चक्षुः॑ । चक्षुः॑ किम् । 46 (50/53)

T.S.2.6.8.6 - Kramam

किम् च॒न । च॒न हि॒नस्ति॑ । हि॒नस्ति॑ सः । सोऽ॒बिभेत् । अ॒बिभेत्
 प्र॒तिगृ॒ह्णन्त॑म् । प्र॒तिगृ॒ह्णन्त॑म् मा । प्र॒तिगृ॒ह्णन्त॑मि॒ति प्र॒ति – गृ॒ह्णन्त॑म् ।
 मा हि॒॒सिष्य॑ति । हि॒॒सिष्य॑तीति । इति॑ दे॒वस्य॑ । दे॒वस्य॑ त्वा ।
 त्वा स॒वितुः॑ । स॒वितुः॑ प्र॒सवे॑ । प्र॒सवे॑ ऽश्वि॒नौः । प्र॒सव॑ इति॑
 प्र – स॒वे । अ॒श्विनो॑र् बा॒हुभ्या॑म् । बा॒हुभ्या॑म् पू॒ष्णः । बा॒हुभ्या॑मि॒ति
 बा॒हु-भ्या॑म् । पू॒ष्णो ह॒स्ताभ्या॑म् । ह॒स्ताभ्या॑म् प्र॒ति । प्र॒ति गृ॒ह्णामि॑ ।
 गृ॒ह्णामी॑ति । इत्य॑ब्रवीत् । अ॒ब्रवी॑त् स॒वितृ॑प्र॒सूतः॑ । स॒वितृ॑प्र॒सूत॑ ए॒व ।
 स॒वितृ॑प्र॒सूत॑ इति॑ स॒वितृ॑ – प्र॒सूतः॑ । ए॒वैन॑त् । ए॒नद् ब्र॒ह्मणा॑ ।
 ब्र॒ह्मणा॑ दे॒वता॑भिः । दे॒वता॑भिः प्र॒ति । प्र॒त्यगृ॒ह्णात् । अ॒गृ॒ह्णाथ् सः॑ ।
 सोऽ॒बिभेत् । अ॒बिभेत् प्रा॒श्नन्त॑म् । प्रा॒श्नन्त॑म् मा । प्रा॒श्नन्त॑मि॒ति
 प्र – अ॒श्नन्त॑म् । मा हि॒॒सिष्य॑ति । हि॒॒सिष्य॑तीति । इत्य॑ग्नेः ।
 अ॒ग्नेस्त्वा॑ । त्वाऽऽ॒स्येन॑ । आ॒स्येन॑ प्र । प्रा॒श्नामि॑ । अ॒श्नामी॑ति ।
 इत्य॑ब्रवीत् । अ॒ब्रवी॑न् न । न हि॑ । ह्य॒ग्नेः । अ॒ग्नेरा॒स्यम् ।
 आ॒स्यम् किम् । किम् च॒न । च॒न हि॒नस्ति॑ । हि॒नस्ति॑ सः ।
 सोऽ॒बिभेत् ( ) । अ॒बिभेत् प्रा॒शित॑म् । 47 (50/55)

T.S.2.6.8.7 - Kramam

प्रा॒शितम् मा । प्रा॒शितमि॑ति प्र - अ॒शितम् । मा हि॒ꣳसिष्य॑ति ।
हि॒ꣳसिष्य॑तीति । इति ब्राह्मणस्य । ब्राह्मणस्योदरेण । उदरेणेति ।
इत्यब्रवीत् । अब्रवीन् न । न हि । हि ब्राह्मणस्य । ब्राह्मणस्योदरम् ॥
उदरम् किम् । किम् चन । चन हिनस्ति । हिनस्ति बृहस्पतेः ॥
बृहस्पतेर् ब्रह्मणा । ब्रह्मणेति । इति सः । स हि । हि ब्रह्मिष्ठः ।
ब्रह्मिष्ठो ऽप । अप वै । वा एतस्मात् । एतस्मात् प्राणाः ।
प्राणाः क्रामन्ति । प्राणा इति प्र - अनाः । क्रामन्ति यः ।
यः प्राशि॒त्रम् । प्रा॒शि॒त्रम् प्राश्ना॑ति । प्रा॒शि॒त्रमि॑ति प्र - अ॒शि॒त्रम् ।
प्राश्ना॒त्यद्भिः । प्राश्ना॑तीति प्र - अ॒श्नाति । अ॒द्धिर् मा॑र्जयित्वा ।
अ॒द्धिरि॑त्यत् - भिः । मा॒र्जयित्वा प्रा॒णान् । प्रा॒णान्थ् सम् । प्रा॒णानि॑ति
प्र - अनान् । सं मृ॒शते । मृ॒शतेऽमृत॑म् । अ॒मृतं वै । वै प्रा॒णाः ।
प्रा॒णा अ॒मृत॑म् । प्रा॒णा इति प्र - अनाः । अ॒मृत॑मापः ।
आपः प्रा॒णान् । प्रा॒णानेव । प्रा॒णानि॑ति प्र - अनान् ।
एव यथास्थानम् । यथास्थानमुप । यथास्थानमिति यथा - स्थानम् ।

उप ह॒यते । ह॒यत इति ह॒यते ॥ 48 (44/53)

(प्रा॒श्नीया॒द्धोता॑ – य॒ज्ञं – नि – र॒हरन्त॑ – च॒क्षुः – रा॒स्यं
किञ्च॒न हि॒नस्ति॑ सोऽ॒बिभे॑ – च॒तुश्च॒त्वारि॒ंशच्च॑) (A8)

T.S.2.6.9.1 - Kramam

अ॒ग्नी॒ध आ । अ॒ग्नी॒ध इत्य॑ग्नि – इ॒धे॑ । आ द॑धाति ।
द॒धात्य॑ग्निमु॒खान् । अ॒ग्निमु॒खाने॒व । अ॒ग्निमु॒खानि॒त्यग्नि॑ – मु॒खान् ।
ए॒व ऋ॒तून् । ऋ॒तून् प्री॑णाति । प्री॒णाति॑ स॒मिध॑म् । स॒मिध॑मा ।
स॒मिध॑मि॒ति सं – इ॒धम् । आ द॑धाति । द॒धात्यु॒त्तरा॑साम् ।
उ॒त्तरा॑सा॒माहु॑तीनाम् । उ॒त्तरा॑सा॒मित्यु॑त् – त॒रासा॑म् । आ॒हुती॑नाम्
प्रति॑ष्ठित्यै । आ॒हुती॑ना॒मित्या – हु॒तीना॑म् । प्रति॑ष्ठित्या अथो॑ ।
प्रति॑ष्ठित्या इति॑ प्रति – स्थि॒त्यै । अथो॑ स॒मिद्व॑ति । अथो॑ इत्यथो॑ ।
स॒मिद्व॑त्ये॒व । स॒मिद्व॑तीति॑ स॒मित् – व॒ति । ए॒व जु॑होति ।
जु॒होति॑ परि॒धीन् । परि॒धीन् स॒म् । परि॒धीनि॑ति परि – धीन् ।
स॒म् मा॒र्ष्टि॑ । मा॒र्ष्टि पु॑नाति । पु॒नात्ये॒व । ए॒वैनान् । ए॒नान्थ्
स॒कृत्स॒कृत् । स॒कृत्स॒कृत् स॒म् । स॒कृत्स॒कृदि॑ति स॒कृत्-स॒कृत् ।
स॒म् मा॒र्ष्टि॑ । मा॒र्ष्टि प॑राङ् । प॑राङ्नि॒व । इ॒व हि । ह्ये॒तर्हि॑ ।

ए॒त॒र्हि॑ य॒ज्ञः । य॒ज्ञश्च॑तुः । च॒तुः॑ स॒म् । सं॑ प॒द्य॑ते ।
 प॒द्य॑ते च॒तुष्पा॑दः । च॒तुष्पा॑दः प॒शवः॑ । च॒तुष्पा॑द इति॑ च॒तुः – पा॑दः ।
 प॒शवः॑ प॒शून् । प॒शून् ए॒वाव॑ । अ॒व रु॒न्धे । रु॒न्धे ब्र॒ह्मन् ।
 ब्र॒ह्मन् प्र॑ । प्र॒ स्था॒स्यामः॑ । स्था॒स्याम॑ इति॑ । इ॒त्याह॑ । आ॒हात्र॑ ।
 अ॒त्र वै । वा ए॒त॒र्हि॑ । ए॒त॒र्हि॑ य॒ज्ञः । य॒ज्ञः श्रि॒तः ।

श्रि॒तो य॒त्र । 49 (50/61)

T.S.2.6.9.2 - Kramam

य॒त्र ब्र॒ह्मा । ब्र॒ह्मा य॒त्र । य॒त्रै॒व । ए॒व य॒ज्ञः । य॒ज्ञः श्रि॒तः ।
 श्रि॒तस्त॑तः । त॒त ए॒व । ए॒वैन॑म् । ए॒न॒मा । आ॒ र॒भते॑ । र॒भते॑ य॒त् ।
 य॒द्धस्ते॑न । ह॒स्तेन॑ प्र॒मी॒वेत् । प्र॒मी॒वेद् वे॒पनः॑ । प्र॒मी॒वेदि॑ति
 प्र – मी॒वेत् । वे॒पनः॑ स्या॒त् । स्या॒द् य॒त् । य॒च्छी॒र्ष्णा ।
 शी॒र्ष्णा शी॒र्ष॒क्ति॒मान् । शी॒र्ष॒क्ति॒मान्त् स्या॒त् ।
 शी॒र्ष॒क्ति॒मानि॑ति शी॒र्ष॒क्ति – मा॒न् । स्या॒द् य॒त् । य॒त् तू॒ष्णी॑म् ।
 तू॒ष्णी॑मासी॒त । आसी॑तास॒म्प्र॒त्तः । अ॒स॒म्प्र॒त्तो य॒ज्ञः । अ॒स॒म्प्र॒त्त
 इ॒त्य॒स॒म् – प्र॒त्तः । य॒ज्ञः स्या॒त् । स्या॒त् प्र॑ । प्र॒ ति॒ष्ठ । ति॒ष्ठेति॑ ।
 इ॒त्ये॒व । ए॒व ब्रू॑यात् । ब्रू॑याद् वा॒चि । वा॒चि वै । वै य॒ज्ञः ।

य॒ज्ञः श्रि॒तः । श्रि॒तो य॒त्र । य॒त्रै॒व । ए॒व य॒ज्ञः । य॒ज्ञः श्रि॒तः ।
 श्रि॒तस्त॒तः । त॒त ए॒व । ए॒वैन॑म् । ए॒न॒ञ् स॒म् । स॒म् प्र । प्र य॑च्छति ।
 य॒च्छति॒ दे॒व । दे॒व स॒वि॒तः । स॒वि॒तरे॒तत् । ए॒तत् ते॑ ।
 ते प्र । प्रा॒ह । 50 (50/53)

T.S.2.6.9.3 - Kramam

आ॒हेति॑ । इ॒त्याह॑ । आ॒ह प्र॒सू॒त्यै॑ । प्र॒सू॒त्यै॑ बृ॒ह॒स्प॒तिः॑ । प्र॒सू॒त्या
 इति॑ प्र – सू॒त्यै॑ । बृ॒ह॒स्प॒तिर् ब्र॒ह्मा॑ । ब्र॒ह्मेति॑ । इ॒त्याह॑ । आ॒ह सः॑ ।
 स हि॑ । हि ब्र॒ह्मि॒ष्ठः॑ । ब्र॒ह्मि॒ष्ठः॑ सः॑ । स य॒ज्ञम् । य॒ज्ञम् पा॒हि ।
 पा॒हि सः॑ । स य॒ज्ञप॑तिम् । य॒ज्ञप॑तिम् पा॒हि । य॒ज्ञप॑तिमि॒ति
 य॒ज्ञ – प॑तिम् । पा॒हि सः॑ । स मा॒म् । मा॒म् पा॒हि । पा॒हीति॑ ।
 इ॒त्याह॑ । आ॒ह य॒ज्ञाय॑ । य॒ज्ञाय॑ य॒जमा॑नाय । य॒जमा॑नाया॒त्मने॑ ।
 आ॒त्मने॑ ते॒भ्यः॑ । ते॒भ्य ए॒व । ए॒वाशि॑षम् । आ॒शिष॑मा ।
 आ॒शिष॑मि॒त्या – शि॑षम् । आ॒ शा॑स्ते । शा॑स्तेऽना॒त्यै॑ । अना॒त्यै
 आ॒श्राव्य॑ । आ॒श्राव्या॑ह । आ॒श्राव्ये॑त्या – श्रा॒व्य । आ॒ह दे॒वान् ।
 दे॒वान् य॒ज । य॒जेति॑ । इति॑ ब्र॒ह्म॒वादि॑नः । ब्र॒ह्म॒वादि॑नो वदन्ति ।
 ब्र॒ह्म॒वादि॑न इति॑ ब्र॒ह्म – वा॒दिनः॑ । वद॑न्ती॒ष्टाः॑ । इ॒ष्टा दे॒वताः॑ ।

दे॒वता॒ अथ॑ । अथ॑ क॒तमे॑ । क॒तम॑ ए॒ते । ए॒ते दे॒वाः । दे॒वा इति॑ ।
इति॑ छ॒न्दा॒सि । छ॒न्दा॒सीति॑ । इति॑ ब्रू॒यात् । ब्रू॒याद् गा॒यत्रीम् ।
गा॒यत्रीम् त्रि॒ष्टुभ॑म् । त्रि॒ष्टुभ॑म् जग॒तीम् । 51 (50/55)

T.S.2.6.9.4 - Kramam

जग॒तीमि॒ति । इत्यथो॑ । अथो॑ ख॒लु । अथो॑ इत्यथो॑ । ख॒ल्वाहुः॑ ।
आ॒हुर् ब्रा॒ह्मणाः॑ । ब्रा॒ह्मणा॑ वै । वै छ॒न्दा॒सि । छ॒न्दा॒सीति॑ ।
इति॑ ता॒न् । ता॒नेव॑ । ए॒व तत् । तद् य॒जति॑ । य॒जति॑ दे॒वाना॑म् ।
दे॒वानां॑ वै । वा इ॒ष्टाः । इ॒ष्टा दे॒वताः॑ । दे॒वता॑ आ॒सन् । आ॒सन्तथ॑ ।
अथा॒ग्निः । अ॒ग्निर् न । नोत् । उद॑ज्वलत् । अ॒ज्वल॑त् तम् ।
तम् दे॒वाः । दे॒वा आ॒हुती॑भिः । आ॒हुती॑भिरनू॒याजे॑षु ।
आ॒हुती॑भिरित्या॒हुति॑ – भिः । अ॒नूया॑जेष्वनु ।
अ॒नूया॑जेष्वित्यनु – या॒जेषु॑ । अ॒न्ववि॑न्दन् । अ॒वि॒न्दन् यत् ।
यद॑नू॒याजा॑न् । अ॒नूया॑जा॒न् य॒जति॑ । अ॒नूया॑जा॒नित्य॑नु – या॒जान् ।
य॒जत्य॑ग्निम् । अ॒ग्निमे॒व । ए॒व तत् । तथ् स॒म् । स॒मिन्धे॑ ।
इ॒न्ध ए॒तदुः॑ । ए॒तदु॑र् वै । वै ना॒म । ना॒मासु॑रः । आ॒सुर॑ आ॒सीत् ।
आ॒सीत् सः॑ । स ए॒तर्हि॑ । ए॒तर्हि॑ य॒ज्ञस्य॑ । य॒ज्ञस्या॑शिषम् ।

आ॒शि॒ष॒म॒वृ॒ङ्क्त॑ । आ॒शि॒ष॒मि॒त्या॑ – शि॒ष॒म् । अ॒वृ॒ङ्क्त॑ यत् ।

यद् ब्रू॒यात् । ब्रू॒यादे॒तत् । ए॒तदु॑ । 52 (50/55)

T.S.2.6.9.5 - Kramam

उ॒ द्या॒वापृ॒थि॒वी । द्या॒वापृ॒थि॒वी भ॒द्रम् । द्या॒वापृ॒थि॒वी इति॑
द्या॒वा – पृ॒थि॒वी । भ॒द्रम॒भूत् । अ॒भू॒दि॒ति । इत्ये॒तदु॑म् । ए॒तदु॑मे॒व ।
ए॒वा॒सु॒रम् । आ॒सु॒रं य॒ज्ञस्य॑ । य॒ज्ञस्या॒शि॒ष॒म् । आ॒शि॒ष॒म् ग॒मये॑त् ।
आ॒शि॒ष॒मि॒त्या॑ – शि॒ष॒म् । ग॒मये॑दि॒दम् । इ॒दम् द्या॒वापृ॒थि॒वी ।
द्या॒वापृ॒थि॒वी भ॒द्रम् । द्या॒वापृ॒थि॒वी इति॑ द्या॒वा – पृ॒थि॒वी ।
भ॒द्रम॒भूत् । अ॒भू॒दि॒ति । इत्ये॒व । ए॒व ब्रू॒यात् । ब्रू॒याद् य॒ज॒मा॒नम् ।
य॒ज॒मा॒नमे॒व । ए॒व य॒ज्ञ्यस्य॑ । य॒ज्ञस्या॒शि॒ष॒म् । आ॒शि॒ष॒म् ग॒मय॑ति ।
आ॒शि॒ष॒मि॒त्या॑ – शि॒ष॒म् । ग॒मय॑त्या॒र्ध्म् । आ॒र्ध्म् सू॒क्तवा॒कम् ।
सू॒क्तवा॒कमु॒त । सू॒क्तवा॒कमि॒ति सू॒क्त – वा॒कम् । उ॒त न॒मोवा॒कम् ।
न॒मोवा॒कमि॒ति । न॒मोवा॒कमि॒ति न॒मः – वा॒कम् । इत्या॑ह । आ॒हे॒दम् ।
इ॒दम॑रा॒थस्म॑ । अ॒रा॒थस्मे॑ति । इति॑ वा॒व । वा॒वै॒तत् । ए॒तदा॑ह ।
आ॒होप॑श्रि॒तः । उ॒पश्रि॑तो दि॒वः । उ॒पश्रि॑त इत्यु॒प – श्रि॒तः ।
दि॒वः पृ॒थि॒व्योः । पृ॒थि॒व्यो॒रि॒ति । इत्या॑ह । आ॒ह द्या॒वापृ॒थि॒व्योः ।

द्या॒वापृ॑थिव्यो॒र्. हि॑ । द्या॒वापृ॑थिव्योरि॒ति द्या॒वा-पृ॑थिव्योः । हि॑ य॒ज्ञः ।
य॒ज्ञ उप॑श्रितः । उप॑श्रित ओम॑न्वती । उप॑श्रित इत्युप॑ - श्रितः ।
ओम॑न्वती ते । ओम॑न्वती इत्योम॑न् - वती । तेऽस्मिन् । अस्मिन् ।
य॒ज्ञे । य॒ज्ञे यज॑मान । यज॑मान द्या॒वापृ॑थिवी । द्या॒वापृ॑थिवी स्ता॑म् ।
द्या॒वापृ॑थिवी इति॑ द्या॒वा - पृ॑थिवी । 53 (50/61)

T.S.2.6.9.6 - Kramam

स्ता॑मिति । इत्या॑ह । आ॒हा॒शिष॑म् । आ॒शिष॑मेव ।
आ॒शिष॑मित्या॑ - शिष॑म् । ए॒वैता॑म् । ए॒ता॒मा । आ॑ शा॒स्ते ।
शा॒स्ते यत् । यद् ब्रू॑यात् । ब्रू॑याथ् सू॒पाव॑साना । सू॒पाव॑साना च॑ ।
सू॒पाव॑सानेति॑ सु - उ॒पाव॑साना । च स्व॒द्ध्यव॑साना ।
स्व॒द्ध्यव॑साना च॑ । स्व॒द्ध्यव॑सानेति॑ सु - अ॒द्ध्यव॑साना । चेति॑ ।
इति॑ प्र॒मायु॑कः । प्र॒मायु॑को यज॑मानः । प्र॒मायु॑क इति॑ प्र - मा॒यु॒कः ।
यज॑मानः स्यात् । स्याद् यदा॑ । यदा॑ हि । हि प्र॒मीय॑ते ।
प्र॒मीय॑ते ऽथ॑ । प्र॒मीय॑त इति॑ प्र - मी॒य॑ते । अथे॒माम् ।
इ॒मामु॑पाव॑स्यति । उ॒पाव॑स्यति सू॒पच॑रणा ।

द्वितीय काण्डे – षष्ठः प्रश्नः – (TS 2.6)

उपावस्यतीत्युप – अवस्यति । सूपचरणा च । सूपचरणेति
सु – उपचरणा । च स्वधिचरणा । स्वधिचरणा च । स्वधिचरणेति
सु – अधिचरणा । चेति । इत्येव । एव ब्रूयात् । ब्रूयाद् वरीयसीम् ।
वरीयसीमेव । एवास्मै ॥ अस्मै गव्यूतिम् । गव्यूतिमा । आ शास्ते ।
शास्ते न । न प्रमायुकः । प्रमायुको भवति । प्रमायुक
इति प्र – मायुकः । भवति तयोः ॥ तयोराविदि । आविद्यग्निः ।
आविदीत्या ॥ – विदि । अग्निरिदम् । इदं हविः । हविरजुषत ।
अजुषतेति । इत्याह । आह याः । या अयाक्ष्म ।
अयाक्ष्म देवताः ॥ 54 (50/60)

T.S.2.6.9.7- Kramam

देवतास्ताः । ता अरीरधाम । अरीरधामेति । इति वाव । वावैतत् ।
एतदाह । आह यत् । यन् न । न निर्दिशेत् । निर्दिशेत् प्रतिवेशम् ।
निर्दिशेदिति निः – दिशेत् । प्रतिवेशं यज्ञस्य । प्रतिवेशमिति
प्रति – वेशम् । यज्ञस्याशीः । आशीर् गच्छेत् । आशीरित्या-शीः ।
गच्छेदा । आ शास्ते । शास्तेऽयम् । अयं यजमानः ।
यजमानोऽसौ । असाविति । इत्याह । आह निर्दिश्य । निर्दिश्यैव ।

निर्दिश्येति॑ निः-दिश्य॑ । ए॒वैन॑म् । ए॒न॒ञ् सु॒वर्ग॑म् । सु॒वर्गं॑ लो॒कम् ।
 सु॒वर्गमि॑ति सु॒वः - ग॒म् । लो॒कम् ग॒मय॑ति । ग॒मय॑त्यायुः । आ॒युरा॑ ।
 आ॒ शा॑स्ते । शा॒स्ते सु॒प्रजा॑स्त्वम् । सु॒प्रजा॑स्त्वमा॒ । सु॒प्रजा॑स्त्वमि॑ति
 सु॒प्रजाः॑ - त्वम् । आ॒ शा॑स्ते । शा॒स्त इति॑ । इ॒त्याह॑ । आ॒हाशि॑षम् ।
 आ॒शिष॑मेव । आ॒शिष॑मित्या॒ - शि॑षम् । ए॒वैता॑म् । ए॒तामा॑ ।
 आ॒ शा॑स्ते । शा॒स्ते स॒जात॑वनस्याम् । स॒जात॑वनस्यामा॒ ।
 स॒जात॑वनस्यामि॑ति स॒जात॑ - व॒नस्या॑म् । आ॒ शा॑स्ते । शा॒स्त इति॑ ।
 इ॒त्याह॑ । आ॒ह प्रा॑णाः । प्रा॒णा वै । प्रा॒णा इति॑ प्र - अ॒नाः ।
 वै स॒जाताः॑ । स॒जाताः॑ प्रा॒णान् । स॒जाता॑ इति॑ स - जा॒ताः ।
 प्रा॒णाने॒व ( ) । प्रा॒णानि॑ति प्र - अ॒नान् । ए॒व न । 55 (50/61)

T.S.2.6.9.8 - Kramam

नान्तः॑ । अ॒न्तरे॑ति । ए॒ति तत् । तद॒ग्निः॑ । अ॒ग्निर् दे॒वः ।
 दे॒वो दे॒वेभ्यः॑ । दे॒वेभ्यो॑ व॒नते॑ । व॒नते॑ व॒यम् । व॒यम॒ग्नेः॑ ।
 अ॒ग्नेर् मा॒नुषाः॑ । मा॒नुषा॑ इति॑ । इ॒त्याह॑ । आ॒हाग्निः॑ । अ॒ग्निर् दे॒वेभ्यः॑ ।
 दे॒वेभ्यो॑ व॒नुते॑ । व॒नुते॑ व॒यम् । व॒यम् म॒नुष्ये॑भ्यः । म॒नुष्ये॑भ्य इति॑ ।
 इति॑ वा॒व । वा॒वैत॑त् । ए॒तदा॑ह । आ॒हेह॑ । इ॒ह ग॑तिः । ग॒तिर् वा॒मस्य॑ ।

द्वितीय काण्डे – षष्ठः प्रश्नः – (TS 2.6)

वाम॒स्येद॒म् । इ॒दम् च॑ । च॒ नमः॑ । नमो॑ दे॒वेभ्यः॑ । दे॒वेभ्य॑ इति॑ ।
इत्या॒ह । आ॒ह याः॑ । याश्च॑ । चै॒व । ए॒व दे॒वताः॑ । दे॒वता॑ यज॒ति ।
यज॒ति याः॑ । याश्च॑ । च॒ न । न ता॑भ्यः । ता॑भ्य ए॒व । ए॒वोभ्यी॑भ्यः ।
उ॒भ्यी॑भ्यो नमः॑ । नम॒स्करो॑ति । करो॒त्यात्म॑नः ।
आ॒त्मनो॑ऽना॒र्त्ये । अ॒ना॒र्त्या इत्य॑ना॒र्त्ये ॥ 56 (46/46)

(श्रितः – ते प्र – त्रिष्टुभ – मेतद् – द्यावापृथिवी – या अयाक्ष्म
– प्राणानेव – षट्चत्वारिंशच्च) (A9)

T.S.2.6.10.1 - Kramam

दे॒वा वै । वै य॒ज्ञस्य॑ । य॒ज्ञस्य॑ स्व॒गाक॑र्तारि॒म् । स्व॒गाक॑र्तारि॒म् न ।
स्व॒गाक॑र्तारि॒मिति॑ स्व॒गा – क॑र्तारि॒म् । ना॒विन्द॑न् । अ॒विन्द॑न् ते ।
ते श॒म्यु॑म् । श॒म्यु॑म् बा॒र्हस्प॑त्यम् । श॒म्यु॑मिति॑ शं – यु॒म् ।
बा॒र्हस्प॑त्यम॒ब्रुव॑न् । अ॒ब्रुव॑न्नि॒मम् । इ॒मम् नः॑ । नो य॒ज्ञम् ।
य॒ज्ञञ् स्व॒गा । स्व॒गा कुरु॑ । स्व॒गेति॑ स्व॒गा । कु॒र्विति॑ । इति॑ सः ।
सोऽब्र॑वीत् । अ॒ब्रवी॑द् वर॒म् । वरं॑ वृ॒णै । वृ॒णै यत् । यदे॒व ।

ए॒वाब्रा॑ह्म॒णो॒क्तः । अ॒ब्राह्म॑णो॒क्तो ऽश्र॑द्धानः । अ॒ब्राह्म॑णो॒क्त
 इ॒त्यब्रा॑ह्म॒ण - उ॒क्तः । अ॒श्रद्धानो॑ य॒जातै॑ । अ॒श्रद्धान
 इ॒त्यश्र॑त्-द॒धानः । य॒जातै॑ सा । सा मे॑ । मे य॒ज्ञस्य॑ । य॒ज्ञस्या॑शीः ।
 आ॒शीर॑सत् । आ॒शीरि॑त्या - शीः । अ॒सदि॑ति । इति॑ तस्मात् ।
 तस्मा॑द् यत् । यद॒ब्राह्म॑णो॒क्तः । अ॒ब्राह्म॑णो॒क्तो ऽश्र॑द्धानः ।
 अ॒ब्राह्म॑णो॒क्त इ॒त्यब्रा॑ह्म॒ण - उ॒क्तः । अ॒श्रद्धानो॑ य॒जते॑ ।
 अ॒श्रद्धान॑ इ॒त्यश्र॑त् - द॒धानः । य॒जते॑ श॒म्यु॑म् । श॒म्यु॑मे॒व ।
 श॒म्यु॑मि॒ति श॒म् - यु॑म् । ए॒व तस्य॑ । तस्य॑ बा॒र्ह॒स्प॒त्यम् ।
 बा॒र्ह॒स्प॒त्यं य॒ज्ञस्य॑ । य॒ज्ञस्या॑शीः । आ॒शीर् ग॑च्छति ।
 आ॒शीरि॑त्या - शीः । ग॒च्छ॒त्येत॑त् । ए॒तन् म॑म । म॒मेति॑ । इ॒त्यब्र॑वीत् ।
 अ॒ब्रवी॑त् किम् । किम् मे॑ । मे प्र॒जायाः॑ । प्र॒जाया॑ इति॑ ।
 प्र॒जाया॑ इति॑ प्र - जा॒याः । 57 (50/61)

T.S.2.6.10.2 - Kramam

इति॑ यः । योऽप॒गुरा॑तै॑ । अ॒पगु॑रातै॑ श॒तेन॑ । अ॒पगु॑रा॒ता इ॒त्यप॑-गु॒रातै॑ ।
 श॒तेन॑ या॒तया॑त् । या॒तया॑द् यः । यो नि॒हन॑त् । नि॒हन॑त् स॒हस्रे॑ण ।
 नि॒हन॑दि॒ति नि॑ - ह॒नत् । स॒हस्रे॑ण या॒तया॑त् । या॒तया॑द् यः ।

द्वितीय काण्डे – षष्ठः प्रश्नः – (TS 2.6)

यो लोहितम् । लोहितम् करवत् । करवद् यावतः । यावतः प्रस्कद्य ।
प्रस्कद्य पा॒ऽसून् । प्रस्कद्येति प्र – स्कद्य । पा॒ऽसून्त् सङ्गृह्णात् ।
सङ्गृह्णात् तावतः । सङ्गृह्णादिति सं-गृह्णात् । तावतः सम्॑व॒थ्स॒रान् ।
सम्॑व॒थ्स॒रान् पितृ॑लोकम् । सम्॑व॒थ्स॒रानिति सं – व॒थ्स॒रान् ।
पितृ॑लोकम् न । पितृ॑लोकमिति पितृ – लोकम् । न प्र । प्र जानात् ।
जाना॑दिति । इति तस्मात् । तस्माद् ब्राह्म॑णाय । ब्राह्म॑णाय न । नाप ।
अप॑ गुरेत । गुरेत न । न नि । नि ह॒न्यात् । ह॒न्यान् न । न लोहितम् ।
लोहितम् कुर्यात् । कुर्यादे॒ताव॑ता । ए॒ताव॑ता ह । है॒नसा । ए॒नसा
भव॑ति । भव॑ति तत् । तच्छ॑म्योः । श॒म्यो॒रा । श॒म्यो॒रिति शं-योः ।
आ वृ॑णीमहे । वृ॒णीम॒ह इति । इत्या॑ह । आ॒ह य॒ज्ञम् । य॒ज्ञमे॒व ।
ए॒व तत् । तथ् स्व॒गा । स्व॒गा क॑रोति । स्व॒गेति स्व – गा ।
क॑रोति तत् । तच्छ॑म्योः । 58 (50/58)

T.S.2.6.10.3 - Kramam

श॒म्यो॒रा । श॒म्यो॒रिति शम् – योः । आ वृ॑णीमहे । वृ॒णीम॒ह इति ।
इत्या॑ह । आ॒ह श॒म्युम् । श॒म्यु॒मेव । श॒म्यु॒मिति शम् – युम् ।
ए॒व बा॒र्ह॒स्प॒त्यम् । बा॒र्ह॒स्प॒त्यम् भा॒ग॒धे॒येन॑ । भा॒ग॒धे॒येन॑ सम् ।

भा॒ग॒धे॒ये॒ने॒ति॒ भा॒ग - धे॒ये॒न । स॒म॒र्द्ध॒य॒ति॒ । अ॒र्द्ध॒य॒ति॒ गा॒तु॒म् ।
 गा॒तुं॑ य॒ज्ञाय॑ । य॒ज्ञाय॑ गा॒तु॒म् । गा॒तुं॑ य॒ज्ञप॑तये । य॒ज्ञप॑तय इति ।
 य॒ज्ञप॑तय इति य॒ज्ञ - प॑तये । इत्याह । आ॒हा॒शि॒ष॒म् । आ॒शि॒ष॒मे॒व ।
 आ॒शि॒ष॒मि॒त्या - शि॒ष॒म् । ए॒वै॒ता॒म् । ए॒ता॒मा । आ शा॒स्ते॑ ।
 शा॒स्ते॑ सो॒म॒म् । सो॒मं॑ य॒ज॒ति॒ । य॒ज॒ति॒ रे॒तः॑ । रे॒त ए॒व । ए॒व तत् ।
 तद् द॒धा॒ति॒ । द॒धा॒ति॒ त्व॒ष्टा॒र॒म् । त्व॒ष्टा॒रं॑ य॒ज॒ति॒ । य॒ज॒ति॒ रे॒तः॑ ।
 रे॒त ए॒व । ए॒व हि॒त॒म् । हि॒त॒म् त्व॒ष्टा॒ । त्व॒ष्टा॒ रू॒पा॒णि॒ । रू॒पा॒णि॒ वि॒ ।
 वि॒ क॒रो॒ति॒ । क॒रो॒ति॒ दे॒वा॒ना॒म् । दे॒वा॒ना॒म् प॒त्नीः॑ । प॒त्नी॒र् य॒ज॒ति॒ ।
 य॒ज॒ति॒ मि॒थु॒न॒त्वा॒य॒ । मि॒थु॒न॒त्वा॒या॒ग्नि॒म् । मि॒थु॒न॒त्वा॒ये॒ति॒
 मि॒थु॒न - त्वा॒य॒ । अ॒ग्नि॒म् गृ॒ह॒प॒ति॒म् । गृ॒ह॒प॒तिं॑ य॒ज॒ति॒ ।
 गृ॒ह॒प॒ति॒मि॒ति॒ गृ॒ह - प॒ति॒म् । य॒ज॒ति॒ प्र॒ति॒ष्ठि॒त्यै॑ । प्र॒ति॒ष्ठि॒त्यै॑ जा॒मि॒ ।
 प्र॒ति॒ष्ठि॒त्या॒ इति॑ प्र॒ति - स्ति॒त्यै॑ । जा॒मि॒ वै । वा ए॒तत् ।
 ए॒तद् य॒ज्ञस्य॑ । य॒ज्ञस्य॑ क्रि॒य॒ते ( ) । क्रि॒य॒ते॒ यत् । 59 (50/58)

T.S.2.6.10.4 - Kramam

यदा॒ज्ये॒न । आ॒ज्ये॒न प्र॒या॒जाः॑ । प्र॒या॒जा इ॒ज्य॒न्ते॑ । प्र॒या॒जा
 इति॑ प्र - या॒जाः॑ । इ॒ज्य॒न्त आ॒ज्ये॒न । आ॒ज्ये॒न प॒त्नी॒स॒म्य॒या॒जाः॑ ।

द्वितीय काण्डे – षष्ठः प्रश्नः – (TS 2.6)

प॒त्नी॒स॒म॒या॒जा ॥ ऋ॒च॒म् । प॒त्नी॒स॒म॒या॒जा इति॑ प॒त्नी – स॒म॒या॒जाः ।
॥ ऋ॒च॒म॒नू॒च्य । अ॒नू॒च्य प॒त्नी॒स॒म॒या॒जा॒नाम् । अ॒नू॒च्ये॒त्यनु॑ – उ॒च्य ।
प॒त्नी॒स॒म॒या॒जा॒ना॒मृ॒चा । प॒त्नी॒स॒म॒या॒जा॒ना॒मि॒ति प॒त्नी॒-स॒म॒या॒जा॒ना॒म् ॥
॥ ऋ॒चा य॒ज॒ति । य॒ज॒त्य॒जा॒मि॒त्वाय॑ । अ॒जा॒मि॒त्वाय॑ाथो॑ ।
अ॒जा॒मि॒त्वाये॒त्य॒जा॒मि – त्वाय॑ । अथो॑ मि॒थु॒न॒त्वाय॑ । अथो॑ इ॒त्यथो॑ ।
मि॒थु॒न॒त्वाय॑ प॒ङ्क्ति॑प्रायणः । मि॒थु॒न॒त्वाये॒ति मि॒थु॒न – त्वाय॑ ।
प॒ङ्क्ति॑प्रायणो वै । प॒ङ्क्ति॑प्रायण इति॑ प॒ङ्क्ति – प्राय॑णः । वै य॒ज्ञः ।
य॒ज्ञः प॒ङ्क्त्यु॑दयनः । प॒ङ्क्त्यु॑दयनः पञ्च॑ । प॒ङ्क्त्यु॑दयन इति॑
प॒ङ्क्ति – उ॒दय॑नः । पञ्च॑ प्र॒या॒जाः । प्र॒या॒जा इ॒ज्य॑न्ते । प्र॒या॒जा
इति॑ प्र – या॒जाः । इ॒ज्य॑न्ते च॒त्वारः । च॒त्वारः प॒त्नी॒स॒म॒या॒जाः ।
प॒त्नी॒स॒म॒या॒जाः स॒मिष्ट॑य॒जुः । प॒त्नी॒स॒म॒या॒जा इति॑
प॒त्नी – स॒म॒या॒जाः । स॒मिष्ट॑य॒जुः पञ्च॑मम् । स॒मिष्ट॑य॒जुरि॑ति
स॒मिष्ट – य॒जुः । पञ्च॑मम् प॒ङ्क्ति॑म् । प॒ङ्क्ति॑मे॒व । ए॒वानु॑ ।
अ॒नु प्र॒य॒न्ति । प्र॒य॒न्ति प॒ङ्क्ति॑म् । प्र॒य॒न्ती॒ति प्र – य॒न्ति । प॒ङ्क्ति॑म॒नु ।

अ॒नू॒त् । उ॒द् य॒न्ति । य॒न्ती॒ति य॒न्ति ॥ 60 (33/46)

(प्र॒जायाः॑ – क॒रोति॑ तत् – क्रि॒यते॑ – त्रय॑स्त्रि॒ञ्शच्च॑) (A10)

T.S.2.6.11.1 - Kramam

यु॒क्ष्वा हि॑ । हि॑ दे॒व॒हू॒त॒मा॒न् । दे॒व॒हू॒त॒मा॒ञ् अ॒श्वा॒न् । दे॒व॒हू॒त॒मा॒नि॒ति॑
 दे॒व – हू॒त॒मा॒न् । अ॒श्वा॒ञ् अ॒ग्ने॑ । अ॒ग्ने॑ र॒थीः॑ । र॒थी॒रि॒व । इ॒वे॒ती॒व ॥
 नि॒ हो॒ता॑ । हो॒ता॑ पू॒र्व्यः॑ । पू॒र्व्यः॑ स॒दः॑ । स॒द इ॒ति॑ स॒दः॑ ॥ उ॒त नः॑ ।
 नो॒ दे॒व । दे॒व दे॒वा॒न् । दे॒वा॒ञ् अ॒च्छ॑ । अ॒च्छा॑ वो॒चः॑ । वो॒चो॑ वि॒दु॒ष्टरः॑ ।
 वि॒दु॒ष्टर॑ इ॒ति॑ वि॒दुः – त॒रः॑ ॥ श्र॒द् वि॒श्वा॑ । वि॒श्वा॑ वा॒र्या॑ । वा॒र्या॑ कृ॒धि ।
 कृ॒धी॒ति॑ कृ॒धि ॥ त्व॒ञ् ह॑ । ह॒ यत् । यद् य॒वि॒ष्ट्य॑ । य॒वि॒ष्ट्य॑ स॒ह॒सः॑ ।
 स॒ह॒सः॑ सू॒नो॑ । सू॒न॒वा॒हु॒त॑ । आ॒हु॒ते॒त्या॑ – हु॒त ॥ ऋ॒ता॒वा॒ य॒ज्ञि॒यः॑ ।
 ऋ॒ता॒वे॒त्य॒त – वा॑ । य॒ज्ञि॒यो॒ भु॒वः॑ । भु॒व इ॒ति॑ भु॒वः॑ ॥ अ॒य॒म॒ग्निः॑ ।
 अ॒ग्निः॑ स॒ह॒स्रि॒णः॑ । स॒ह॒स्रि॒णो॑ वा॒ज॒स्य॑ । वा॒ज॒स्य॑ श॒ति॒नः॑ ।
 श॒ति॒न॒स्प॒तिः॑ । प॒ति॒रि॒ति॑ प॒तिः॑ ॥ मू॒र्द्धा॑ क॒विः॑ । क॒वी॒ र॒यी॒णाम्॑ ।
 र॒यी॒णा॒मि॒ति॑ र॒यी॒णाम्॑ ॥ तम् ने॒मिम् । ने॒मि॒मृ॒भ॒वः॑ । ऋ॒भ॒वो॑ य॒था ।
 य॒था । आ॒ न॒म॒स्व । न॒म॒स्व स॒हू॒ति॒भिः॑ । स॒हू॒ति॒भि॒रि॒ति॑ स॒हू॒ति॒भिः॑ ॥
 ने॒दी॒यो॒ य॒ज्ञम् । य॒ज्ञ॒म॒ङ्गि॒रः॑ । 61 (50/52)

T.S.2.6.11.2 - Kramam

अङ्गि॑र इत्यङ्गि॑रः ॥ तस्मै॑ नू॒नम् । नू॒नम॑भिद्यवे । अ॒भिद्य॑वे वा॒चा ।
 अ॒भिद्य॑व इत्य॒भि - द्य॒वे । वा॒चा वि॒रूप । वि॒रूप॑ नित्य॒या । वि॒रूपे॑ति
 वि - रू॒प । नित्य॑येति॒ नित्य॒या ॥ वृ॒ष्णे चो॑दस्व । चो॒दस्व॑ सु॒ष्टुति॑म् ।
 सु॒ष्टुति॑मिति॒ सु - स्तु॑तिम् । क॒मु । उ॒ स्वि॒त् । स्वि॒दस्य॑ ।
 अ॒स्य से॑नया । से॒नया॑ऽग्नेः । अ॒ग्नेर् अ॑पाकचक्ष॒सः । अ॑पाकचक्ष॒स
 इत्य॑पाक - चक्ष॒सः ॥ प॒णिङ्गो॑षु । गो॒षु स्त॑रामहे । स्त॒राम॑ह इति॒
 स्त॒राम॑हे ॥ मा नः॑ । नो दे॒वाना॑म् । दे॒वानां॑ वि॒शः । वि॒शः
 प्र॒स्नातीः॑ । प्र॒स्नाती॑रिव । प्र॒स्नाती॑रिति प्र - स्ना॒तीः । इ॒वो॒स्राः ।
 उ॒स्रा इत्यु॒स्राः ॥ कृ॒शम् न । न हा॑सुः । हा॒सुर॑घ्नियाः ।
 अ॒घ्निय॑ना इत्य॒घ्नियाः॑ ॥ मा नः॑ । नः॒ सम॑स्य । सम॒स्य दू॒ढ्यः ।
 दू॒ढ्यः परि॑द्वेष॒सः । परि॑द्वेष॒सो अ॒ह॒तिः । परि॑द्वेष॒स इति॒
 परि - द्वे॒ष॒सः । अ॒ह॒तिरि॒त्य॒ह॒तिः ॥ ऊ॒र्मिर् न । न ना॑वम् ।
 ना॒वमा॑ । आ व॒धीत् । व॒धी॑दिति व॒धीत् ॥ नम॑स्ते । ते अ॒ग्ने ।
 अ॒ग्न ओ॑जसे । ओ॒जसे॑ गृ॒णन्ति॑ । गृ॒णन्ति॑ दे॒व । दे॒व कृ॑ष्टयः ।
 कृ॒ष्टय॑ इति॒ कृ॒ष्टयः॑ ॥ अ॒मैर॑मित्रम् । 62 (50/54)

T.S.2.6.11.3 - Kramam

अ॒मि॒त्रम॑र्दय । अ॒र्दये॑त्य॒र्दय ॥ कु॒वि॒त् सु । सु नः । नो ग॒वि॒ष्टये॑ ।
 ग॒वि॒ष्टये॑ऽग्ने॑ । ग॒वि॒ष्टय॑ इति गो – इ॒ष्टये॑ । अ॒ग्ने॑ सम्॒वे॒षिषः॑ ।
 सम्॒वे॒षिषो॑ रयि॒म् । सम्॒वे॒षिष॑ इति सं-वे॒षिषः॑ । रयि॒मिति॑ रयि॒म् ॥
 उ॒रु॒कृ॒दु॒रु । उ॒रु॒कृ॒दि॒त्यु॒रु – कृ॒त् । उ॒रु णः॑ । न॒स्कृ॒धि । कृ॒धी॒ति
 कृ॒धि ॥ मा नः । नो अ॒स्मिन् । अ॒स्मिन् महा॒धने॑ । महा॒धने॑ परा॑ ।
 महा॒धन॑ इति महा – धने॑ । परा॑ वर्क॑ । वर्ग॑ भार॒भृत् ।
 भार॒भृद् यथा॑ । भार॒भृदि॑ति भार – भृत् । यथेति॑ यथा ॥
 सम्॒वर्ग॑ꣳ सम् । सम्॒वर्ग॑मि॒ति सं – वर्ग॑म् । सꣳ रयि॒म् ।
 रयि॒म् जय॑ । ज॒येति॑ जय ॥ अ॒न्यम॑स्मत् । अ॒स्मद् भि॒यै ।
 भि॒या इ॒यम् । इ॒यम॑ग्ने॑ । अ॒ग्ने॑ सि॒षक्तु॑ । सि॒षक्तु॑ दु॒च्छु॒ना ।
 दु॒च्छु॒नेति॑ दु॒च्छु॒ना ॥ वर्द्धा॑ नः । नो अ॒मव॑त् । अ॒मव॑च्छवः ।
 अ॒मव॑दि॒त्यम॑ – वत् । श॒व इति॑ श॒वः ॥ यस्या॑जुषत् । अ॒जुष॑न्
 नम॑स्वि॒नः । नम॑स्वि॒नः श॒मीम् । श॒मीम॑दु॒र्मख॑स्य । अ॒दुर्म॑खस्य वा ।
 अ॒दुर्म॑ख॒स्येत्य॑दुः – म॒खस्य॑ । वेति॑ वा ॥ तम् घ॑ । घेत् । इ॒दग्निः॑ ।

अ॒ग्नि॒र् वृ॒धा । वृ॒धा ऽव॑ति । अ॒वती॑त्यव॒ति ॥ पर॑स्या॒ अधि॑ ।

अधि॑ सम्॒वतः॑ । 63 (50/58)

T.S.2.6.11.4 - Kramam

सम्॒वतो॑ ऽव॒रान् । सम्॒वत॑ इति॒ सं – वतः॑ । अ॒वरा॑ञ् अधि॑ ।
 अ॒भ्या । आ॒ तर॑ । तरे॑ति॒ तर॑ ॥ य॒त्राह॑म् । अ॒हमस्मि॑ । अ॒स्मि ता॑न् ।
 ताञ् अ॒व । अ॒वेत्य॑व ॥ वि॒द्वा हि॑ । हि॒ ते॑ । ते॒ पु॒रा । पु॒रा व॑यम् ।
 व॒यम॑ग्ने॑ । अ॒ग्ने पि॒तुः । पि॒तुर् यथा॑ । यथा॑ ऽव॒सः । अ॒वस॑
 इत्य॑व॒सः ॥ अ॒था ते॑ । ते॒ सु॒म्नम् । सु॒म्नमी॑महे । ई॒मह॑ इती॑महे ॥
 य॒ उ॒ग्रः । उ॒ग्र इ॒व । इ॒व श॑र्य॒हा । श॑र्य॒हा ति॒ग्मशृ॑ङ्गः । श॑र्य॒हेति॑
 श॑र्य – हा । ति॒ग्मशृ॑ङ्गो न । ति॒ग्मशृ॑ङ्ग इति॒ ति॒ग्म – शृ॑ङ्गः ।
 न व॑ञ्स॒गः । व॑ञ्स॒ग इति॑ व॑ञ्स॒गः ॥ अ॒ग्ने पु॑रः ।
 पु॒रो रु॒रोजि॑थ । रु॒रोजि॑थेति॒ रु॒रोजि॑थ ॥ स॒खायः॑ सम् । सम्॒ वः॑ ।
 वः॑ सम्॒यञ्च॑म् । सम्॒यञ्च॑मिष॒म् । इष॑ञ् स्तो॒मम् । स्तो॒मम् च॑ ।
 चा॒ग्नये॑ । अ॒ग्नये॑ इत्य॒ग्नये॑ ॥ व॒र्षि॑ष्ठाय॒ क्षिती॑नाम् । क्षिती॑नामू॒र्जः ।
 ऊ॒र्जो न॑प्त्रे । न॒प्त्रे स॒हस्व॑ते । स॒हस्व॑त इति॒ स॒हस्व॑ते ॥
 स॑ञ्स॒मि॒त् । स॑ञ्स॒मि॒ति सं – सम्॑ । इ॒द् यु॑वसे ।

यु॒व॒से॒ वृ॒ष॒न् ( ) । वृ॒ष॒न् अ॒ग्ने॑ । अ॒ग्ने॒ वि॒श्वानि॑ । वि॒श्वान्य॑र्यः ।
 अ॒र्य आ॑ । ए॒त्या ॥ इ॒ड॒स्प॒दे । प॒दे॒ स॒म् । स॒मि॒द्ध्य॑से । इ॒द्ध्य॑से॒ सः ।
 स॒ नः॑ । नो॒ व॒सू॒नि । व॒सू॒न्या । आ॒ भर॑ । भ॒रेति॑ भर ॥
 प्र॒जा॒प॒ते सः॑ । प्र॒जा॒प॒त इति॑ प्र॒जा - प॒ते । स॒ वे॒द ।
 वे॒द सो॒मापू॑षणा । सो॒मापू॑षणे॒मौ । सो॒मापू॑षणेति॒ सो॒मा - पू॑षणा ।
 इ॒मौ दे॒वौ । दे॒वावि॑ति॒ दे॒वौ ॥ 64 (69/75)

(य॒ज्ञ - म॒मै - र॒धि - वृ॒ष - त्रेका॑न्न वि॒ंश॑तिश्च) (A11)

T.S.2.6.12.1 - Kramam

उ॒श॒न्त॒स्त्वा । त्वा॒ ह॒वा॒म॒हे । ह॒वा॒म॒ह उ॒श॒न्तः॑ । उ॒श॒न्तः॑ स॒म् ।
 स॒मि॒धी॒म॒हि । इ॒धी॒म॒ही॒ती॒धी॒म॒हि ॥ उ॒श॒न्नु॒श॒तः॑ । उ॒श॒त आ॑ ।
 आ॒ वह॑ । वह॑ पि॒तृन् । पि॒तृन् ह॒वि॒षे॑ । ह॒वि॒षे अ॒त्त॒वे॑ ।
 अ॒त्त॒व इ॒त्य॒त्त॒वे ॥ त्व॑ सो॒म । सो॒म प्र॒चि॒कितः॑ । प्र॒चि॒कितो॑ म॒नी॒षा ।
 प्र॒चि॒कित॑ इति॒ प्र - चि॒कितः॑ । म॒नी॒षा त्व॑म् । त्व॑ र॒जि॒ष्ठ॒म् ।
 र॒जि॒ष्ठ॒म॒नु । अ॒नु ने॒षि । ने॒षि प॒न्था॑म् । प॒न्था॑मि॒ति प॒न्था॑म् ॥
 त॒व प्र॒णी॒ती । प्र॒णी॒ती पि॒तरः॑ । प्र॒णी॒तीति॑ प्र - नी॒ती । पि॒तरो॑ नः ।
 न॒ इ॒न्द्रो॑ । इ॒न्द्रो दे॒वेषु॑ । इ॒न्द्रो इ॒तीन्द्रो॑ । दे॒वेषु॑ र॒त्न॒म् । र॒त्न॒म॒भ॒ज॒न्त ।

द्वितीय काण्डे – षष्ठः प्रश्नः – (TS 2.6)

अ॒भज॑न्त॒ धी॒राः । धी॒रा इति॑ धी॒राः ॥ त्वया॑ हि । हि नः॑ ।
नः॑ पि॒तरः॑ । पि॒तरः॑ सोम॑ । सोम॑ पूर्वे॑ । पूर्वे॑ क॒र्माणि॑ ।
क॒र्माणि॑ च॒क्रुः । च॒क्रुः प॑वमान॑ । प॒वमान॑ धी॒राः । धी॒रा इति॑ धी॒राः ॥
व॒न्वन्न॑वातः । अ॒वातः॑ प॒रिधी॑न् । प॒रिधी॑र्ष । प॒रिधी॑निति॑
प॒रि – धी॑न् । अ॒पौर्णु॑ । ऊ॒र्णु वी॑रेभिः । वि॒रेभि॑रश्वैः ।
अश्वै॑र् म॒घवा॑ । म॒घवा॑ भव । म॒घवे॑ति म॒घ – वा ।

भवा नः । 65 (50/55)

T.S.2.6.12.2 - Kramam

न इति॑ नः ॥ त्व॑ सोम॑ । सोम॑ पि॒तृभिः॑ । पि॒तृभिः॑ स॒म्वि॑दानः ।
पि॒तृभि॑रिति॑ पि॒तृ – भिः॑ । स॒म्वि॑दानोऽनु॑ । स॒म्वि॑दान
इति॑ सं – वि॒दानः॑ । अनु॑ द्यावापृ॒थिवी॑ । द्यावापृ॒थिवी॑ आ ।
द्यावापृ॒थिवी॑ इति॑ द्यावा॑ – पृ॒थिवी॑ । आ त॑तन्थ । त॒तन्थे॑ति॑ त॒तन्थ ॥
तस्मै॑ ते । त इ॒न्दो । इ॒न्दो ह॒विषा॑ । इ॒न्दो इती॑न्दो । ह॒विषा॑ वि॒धेम॑ ।
वि॒धेम॑ व॒यम् । व॒यं स्या॑म । स्या॑म प॒तयः॑ । प॒तयो॑ र॒यीणाम्॑ ।
र॒यीणा॑मिति॑ र॒यीणाम्॑ ॥ अ॒ग्निष्वा॑त्ताः पि॒तरः॑ ।
अ॒ग्निष्वा॑त्ता इत्य॒ग्नि – स्वा॑त्ताः । पि॒तर आ । ए॒ह । इ॒ह ग॑च्छत ।

गच्छत॑ सद॑स्सदः । सद॑स्सदः सद॑त । सद॑स्सद इति॑ सदः-सदः ।
सद॑त सु॒प्रणी॑तयः । सु॒प्रणी॑तय इति॑ सु - प्र॒णीत॑यः ॥
अ॒त्ता ह॒वी॒षि । ह॒वी॒षि प्र॑यतानि । प्र॑यतानि ब॒र्हिषि॑ ।
प्र॑यतानीति॑ प्र - य॒तानि॑ । ब॒र्हिष्य॑थ । अ॒था र॒यिम् । र॒यि॒
सर्व॑वीरम् । सर्व॑वीरम् दधा॑तन । सर्व॑वीरमि॒ति सर्व॑ - वी॒रम् ।
दधा॑तनेति॑ दधा॑तन ॥ ब॒र्हिष॑दः पि॒तरः । ब॒र्हिष॑द इति॑
ब॒र्हि - सदः॑ । पि॒तर ऊ॑ती । ऊ॒त्यर्वाक् । अ॒र्वागि॑मा । इ॒मा वः॑ ।
वो ह॒व्या । ह॒व्या च॑कृम । च॑कृ॒मा जु॑षद्ध्वम् । जु॑षद्ध्वमि॒ति
जु॑षद्ध्वम् ॥ त आ । आ ग॑त । ग॒ताव॑सा । अ॒वसा॑ श॒न्तमे॑न ।
श॒न्तमे॑नाथ । श॒न्तमे॑नेति॑ शम् - त॒मेन॑ । अ॒थास्म॑भ्यम् ।
अ॒स्मभ्य॑ञ् शम् । अ॒स्मभ्य॑मित्य॒स्म - भ्य॑म् । 66 (50/61)

T.S.2.6.12.3 - Kramam

शं योः॑ । यो॒रर॑पः । अ॒रपो॑ दधा॑त । दधा॑तेति॑ दधा॑त ॥ आ ऽह॑म् ।
अ॒हम् पि॒तृन् । पि॒तृन् सु॑विद॒त्रान् । सु॑विद॒त्राञ् अ॒विथि॑सि ।
सु॑विद॒त्रानि॑ति सु - वि॒दत्रा॑न् । अ॒विथि॑सि न॒पात॑म् । न॒पात॑म् च ।
च वि॒क्रम॑णम् । वि॒क्रम॑णम् च । वि॒क्रम॑णमि॒ति वि - क्र॑मणम् ।

द्वितीय काण्डे – षष्ठः प्रश्नः – (TS 2.6)

च वि॒ष्णोः॑ । वि॒ष्णोरि॒ति वि॒ष्णोः॑ ॥ ब॒र्हि॒षदो॑ ये । ब॒र्हि॒षद॑ इति
ब॒र्हि॒ – सदः॑ । ये स्व॒धया॑ । स्व॒धया॑ सु॒तस्य॑ । स्व॒धये॒ति
स्व – धया॑ । सु॒तस्य॑ भजन्त । भजन्त पि॒त्वः । पि॒त्वस्ते॑ । त इ॒ह ।
इहा॑गमि॒ष्ठाः । आ॒गमि॒ष्ठा इत्या – गमि॒ष्ठाः ॥ उप॑हू॒ताः पि॒तरः॑ ।
उप॑हू॒ता इत्युप – हू॒ताः । पि॒तरः॑ सो॒म्यासः॑ । सो॒म्यासो॑ ब॒र्हि॒ष्येषु॑ ।
ब॒र्हि॒ष्येषु॑ नि॒धिषु॑ । नि॒धिषु॑ प्रि॒येषु॑ । नि॒धिष्वि॒ति नि – धिषु॑ ।
प्रि॒येष्वि॒ति प्रि॒येषु॑ ॥ त आ । आ ग॒मन्तु॑ । ग॒मन्तु॑ ते । त इ॒ह ।
इ॒ह श्रु॑वन्तु । श्रु॒वन्त्व॑धि । अ॒धि ब्रु॑वन्तु । ब्रु॒वन्तु॑ ते । ते अ॒वन्तु॑ ।
अ॒वन्त्व॑स्मान् । अ॒स्मानि॒त्यस्मान् ॥ उ॒दी॒रता॑म् । ई॒रता॑म॒वरे॑ ।
अ॒वर॑ उ॒त् । उ॒त् प॒रासः॑ । प॒रास॑ उ॒त् । उ॒न् म॒द्ध्य॒माः । म॒द्ध्य॒माः
पि॒तरः॑ । पि॒तरः॑ सो॒म्यासः॑ । सो॒म्यास॑ इति सो॒म्यासः॑ ॥

अ॒सुं चै॑ । 67 (50/56)

T.S.2.6.12.4 - Kramam

य ई॒युः । ई॒युर॒वृकाः॑ । अ॒वृका॑ ऋ॒तज्ञाः॑ । ऋ॒तज्ञा॑स्ते । ऋ॒तज्ञा॑
इत्यृ॒त – ज्ञाः॑ । ते नः॑ । नो ऽव॑न्तु । अ॒वन्तु॑ पि॒तरः॑ । पि॒तरो॑ ह॒वेषु॑ ।

हवे॑ष्विति॑ हवे॑षु ॥ इ॒दम् पि॒तृभ्यः॑ । पि॒तृभ्यो॑ नमः॑ । पि॒तृभ्य इति॑
 पि॒तृ - भ्यः॑ । नमो॑ अस्तु । अ॒स्त्वद्य॑ । अद्य॑ ये । ये पूर्वा॑सः ।
 पूर्वा॑सो ये । य उप॑रासः । उप॑रास ई॒युः । ई॒युरिती॒युः ॥ ये पा॑र्थि॒वे ।
 पा॑र्थि॒वे रज॑सि । रज॑स्या । आ निष॑त्ताः । निष॑त्ता ये । निष॑त्ता इति॑
 नि - स॒त्ताः । ये वा॑ । वा नू॒नम् । नू॒नं सुवृ॑जना॒सु । सुवृ॑जना॒सु
 वि॒क्षु । सुवृ॑जना॒स्विति॑ सु - वृ॒जना॒सु । वि॒क्ष्विति॑ वि॒क्षु ॥
 अधा॑ यथा॑ । यथा॑ नः॑ । नः॑ पि॒तरः॑ । पि॒तरः॑ परा॑सः ।
 परा॑सः प्र॒त्नासः॑ । प्र॒त्नासो॑ अग्ने॑ । अ॒ग्न ऋ॒तम् । ऋ॒तमा॑शुषा॒णाः ।
 आ॒शुषा॒णा इत्या॑शुषा॒णाः ॥ शु॒चीत् । इ॒दय॑न् । अ॒यन् दी॑धितिम् ।
 दी॑धिति॑ मु॒क्थशा॑सः । उ॒क्थशा॑सः क्षाम॑ । उ॒क्थशा॑स
 इत्यु॑क्थ - शा॑सः । क्षा॒मा भि॑न्दन्तः । भि॑न्दन्तो अ॒रुणीः॑ ।
 अ॒रुणी॑रप॑ । अप॑ व्र॒न् । व्र॒न्निति॑ व्र॒न् ॥ यद॑ग्ने॑ ।

अग्ने॑ क॒व्यवा॑हन । 68 (50/55)

T.S.2.6.12.5 - Kramam

क॒व्यवा॑हन पि॒तृन् । क॒व्यवा॑हनेति॑ क॒व्य - वा॑हन । पि॒तृन् यक्षि॑ ।
 यक्ष्य॑तावृ॒धः । ऋ॒तावृ॒ध इत्यृ॑त - वृ॒धः ॥ प्र च॑ । च ह॒व्यानि॑ ।

द्वितीय काण्डे – षष्ठः प्रश्नः – (TS 2.6)

ह॒व्यानि॑ वक्ष्य॒सि । वक्ष्य॒सि दे॒वेभ्यः॑ । दे॒वेभ्यश्च॑ । च॒ पि॒तृ॒भ्यः॑ ।
पि॒तृ॒भ्य आ॑ । पि॒तृ॒भ्य इति॑ पि॒तृ – भ्यः॑ । ए॒त्या ॥ त्वम॑ग्ने ।
अ॒ग्न ई॒डितः॑ । ई॒डितो॑ जा॒तवे॒दः । जा॒तवे॒दोऽवा॑ट् । जा॒तवे॒द इति॑
जा॒त – वे॒दः । अ॒वा॒ड्ढ॒व्यानि॑ । ह॒व्यानि॑ सु॒रभी॑णि । सु॒रभी॑णि कृ॒त्वा ।
कृ॒त्वेति॑ कृ॒त्वा ॥ प्रा॒दाः । अ॒दाः पि॒तृ॒भ्यः॑ । पि॒तृ॒भ्यः स्व॒धया॑ ।
पि॒तृ॒भ्य इति॑ पि॒तृ – भ्यः॑ । स्व॒धया॑ ते । स्व॒धयेति॑ स्व – धया॑ ॥
ते अक्ष॑न् । अक्ष॑न्नद्धि । अद्धि॑ त्वम् । त्वम् दे॒व । दे॒व प्र॑यता ।
प्र॑यता ह॒वी॒षि । प्र॑यतेति॒ प्र – य॒ता । ह॒वी॒षीति॑ ह॒वी॒षि ॥
मा॒तली॑ क॒व्यैः । क॒व्यैर् य॒मः । य॒मो अ॒ङ्गि॒रोभिः॑ । अ॒ङ्गि॒रोभिर्
बृ॒हस्प॑तिः । अ॒ङ्गि॒रोभि॒रित्य॑ङ्गि॒रः – भिः॑ । बृ॒हस्प॑तिर् ऋ॒क्वभिः॑ ।
ऋ॒क्वभिर् वा॒वृ॒धानः॑ । ऋ॒क्वभि॒रित्य॑क्व – भिः॑ । वा॒वृ॒धान इति॑
वा॒वृ॒धानः॑ ॥ या॒ञ्च । च॒ दे॒वाः । दे॒वा वा॒वृ॒धुः । वा॒वृ॒धुर् ये । ये च॑ ।
च॒ दे॒वान् । दे॒वान्त् स्वा॒हा । स्वा॒हाऽन्ये॑ । अ॒न्ये स्व॒धया॑ ।
स्व॒धयाऽन्ये॑ । स्व॒धयेति॑ स्व – धया॑ । अ॒न्ये म॑दन्ति ।
म॑दन्तीति॒ म॑दन्ति ॥ 69 (50/59)

T.S.2.6.12.6 - Kramam

इ॒मं य॑म । य॒म प्र॑स्तरम् । प्र॒स्तर॑मा । प्र॒स्तर॑मि॒ति प्र - स्त॑रम् ।
 आ॒ हि । हि॒ सी॒द । सी॒दाङि॑रोभिः । अ॒ङि॒रोभिः॑ पि॒तृभिः॑ ।
 अ॒ङि॒रोभि॑रि॒त्यङि॑रः - भिः । पि॒तृभिः॑ स॒म्वि॑दानः । पि॒तृभि॑रि॒ति
 पि॒तृ - भिः॑ । स॒म्वि॑दान इति॑ सं - वि॒दानः॑ ॥ आ॒ त्वा ।
 त्वा॒ मन्त्राः॑ । मन्त्राः॑ क॒विश॑स्ताः । क॒विश॑स्ता॒ वह॑न्तु । क॒विश॑स्ता
 इति॑ क॒वि - श॑स्ताः । वह॑न्त्वे॒ना । ए॒ना रा॑जन् । रा॒जन् ह॒विषा॑ ।
 ह॒विषा॑ मा॒दय॑स्व । मा॒दय॑स्वेति॑ मा॒दय॑स्व ॥ अ॒ङि॒रोभि॑रा ।
 अ॒ङि॒रोभि॑रि॒त्यङि॑रः - भिः । आ॒ ग॒हि । ग॒हि य॒ज्ञिये॑भिः ।
 य॒ज्ञिये॑भिर् य॒म । य॒म वैरू॑पैः । वैरू॑पैरि॒ह । इ॒ह मा॒दय॑स्व ।
 मा॒दय॑स्वेति॑ मा॒दय॑स्व ॥ वि॒वस्व॑न्त॒ हुवे॑ । हु॒वे यः॑ । यः॑ पि॒ता ।
 पि॒ता ते॑ । तेऽस्मि॑न् । अ॒स्मिन् य॒ज्ञे । य॒ज्ञे ब॒र्हिषि॑ । ब॒र्हिष्या॑ ।
 आ॒ निष॑द्य । निष॑द्येति॑ नि - सद्य ॥ अ॒ङि॒रसो॑ नः । नः॑ पि॒तरः॑ ।
 पि॒तरो॑ न॒वग्वाः॑ । न॒वग्वा॑ अथ॒र्वाणः॑ । अथ॒र्वाणो॑ भृ॒गवः॑ ।
 भृ॒गवः॑ सो॒म्यासः॑ । सो॒म्यास॑ इति॑ सो॒म्यासः॑ ॥ ते॒षां व॑यम् ।
 व॒यं सु॑म॒तौ । सु॒म॒तौ य॒ज्ञिया॑नाम् । सु॒म॒तावि॑ति॑ सु - म॒तौ ।

द्वितीय काण्डे – षष्ठः प्रश्नः – (TS 2.6)

य॒ज्ञि॒या॒ना॒म॒पि॒ । अ॒पि॒ भ॒द्रे॒ । भ॒द्रे॒ सौ॒म॒न॒से॒ ( ) । सौ॒म॒न॒से॒ स्या॒म॒ ।
स्या॒मे॒ति॒ स्या॒म॒ ॥ 70 (51/57)

(भ॒वा - ऽस्म॒भ्य - म॒सुं - यँ॑द॒ग्ने - म॒द॒न्ति॒ - सौ॒म॒न॒स -
ए॒कं॑ च) (A12)

Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 12 Anuvaakams :-

(स॒मि॒ध - श्र॒क्षु॒षी - प्र॒जा॒प॒ति॒रा॒ज्यं - दे॒व॒स्य॒ स्फ्यं॑ - ब्र॒ह्म॒वा॒दि॒नो
ऽद्भि॒ - र॒ग्ने॒स्त्रयो॑ - म॒नुः पृ॒थि॒व्याः - प॒श॒वो - ऽग्नी॑धे - दे॒वा वै
य॒ज्ञ॒स्य॑ - यु॒क्ष्वो - श॒न्त॒स्त्वा - द्वा॒द॒श)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :-

(स॒मि॒धो - या॒ज्या - तस्मा॑न्न॒भा॒ग - हि॒ त॒म॒न्वि - त्या॑ह प्र॒जा वा
- आ॒हे॒त्या॑ह - यु॒क्ष्वा हि॒ - स॒प्त॒तिः)

First and Last Padam of Sixth Prasnam of Kandam 2 :-

(स॒मि॒धः - सौ॒म॒न॒से॒ स्या॒म॒)

Kanda Korvai with starting Padams of Six Prasnas of Kandam 2 :-

(वा॒य॒व्यं - प्र॒जा॒प॒ति - रा॒दि॒त्ये॒भ्यो - दे॒वा - वि॒श्व॒रूपः॑ -
स॒मि॒धः - षट्)

॥ हरिः ओं ॥

॥ इति द्वितीय काण्डे षष्ठप्रश्नः – क्रम पाठः समाप्तः ॥

॥ इति द्वितीयं काण्डम् ॥

द्वितीय काण्डे – षष्ठः प्रश्नः – (TS 2.6)

Details of Panchati, Padam and Krama Vaakyam for

Kandam 2 – Prasanam 6 (TS 2.6)

	Panchati	Padams	Krama Vaakyams
Anuvakam 1	7	335	397
Anuvakam 2	6	302	370
Anuvakam 3	6	282	333
Anuvakam 4	4	183	214
Anuvakam 5	6	317	367
Anuvakam 6	6	287	330
Anuvakam 7	6	284	344
Anuvakam 8	7	344	385
Anuvakam 9	8	396	452
Anuvakam 10	4	183	223
Anuvakam 11	4	219	239
Anuvakam 12	6	301	343
Total →	70	3433	3997

तैत्तिरीय संहिता क्रम पाठे (TS 2.6)

Details of Anuvakam, Panchati, Padam and

Krama Vaakyam for Kandam 2

(2.1 to 2.6)

	Anuvakam	Panchati	Padams	Krama Vaakyams
Prasna 1	11	65	3278	3773
Prasna 2	12	71	3526	4234
Prasna 3	14	56	2965	3384
Prasna 4	14	48	2406	2696
Prasna 5	12	74	3665	4301
Prasna 6	12	70	3433	3997
Totals	75	384	19273	22385